

**VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH
STUDIÍ, O. P. S., ČESKÉ BUDĚJOVICE**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

**ELEKTRONICKÁ KOMUNIKACE OBČANA
S INSTITUCEMI VEŘEJNÉ SPRÁVY**

Autor práce: Veronika Dragounová

Studijní obor: Regionální studia

Forma studia: Kombinovaná

Vedoucí práce: RNDr. Růžena Ferebauerová

Katedra: Katedra společenských věd

2012

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracovala samostatně na základě vlastních zjištění a s použitím odborné literatury a materiálů uvedených v této práci.

Souhlasím, aby práce byla uložena v knihovně Vysoké školy evropských a regionálních studií v Českých Budějovicích a zpřístupněna v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění.

.....

Děkuji vedoucí bakalářské práce RNDr. Růženě Ferebauerové, za cenné rady, připomínky a metodické vedení práce.

ABSTRAKT

DRAGOUNOVÁ, V. Elektronická komunikace občana s institucemi veřejné správy : bakalářská práce. České Budějovice : Vysoká škola evropských a regionálních studií, o. p. s., 2012. 68 s. Vedoucí bakalářské práce : RNDr. Růžena Ferebauerová

Klíčová slova: datová schránka, eGovernment, elektronická komunikace, komunikační kanály, veřejná správa

Bakalářská práce analyzuje vývoj elektronické komunikace, kterou mohou občané využít nejen pro soukromé účely, ale i při jednání s institucemi veřejné správy. Charakterizuje jednotlivé komunikační toky, analyzuje jejich uplatnění, efektivnost a srozumitelnost pro občany, kteří tento styl komunikace využívají. Při neustále se rozvíjejícím vývoji informačních technologií a komunikačních procesů, jsou zde představeny projekty ministerstva vnitra, konkrétně se zaměřením na „datové schránky“. Přehled o způsobu tohoto typu doručování je blíže specifikován v teoretické části, jeho výhody či případné nedostatky jsou uvedeny v části praktické. Vzhledem k tomu, že elektronická komunikace prochází rychlým vývojem, je nutné pružně reagovat na jakékoliv změny vztahující se k procesu elektronizace. Na základě všech zjištěných informací je zde předloženo, jaký postoj mají občané k procesu elektronizace, jak jsou spokojeni s využíváním tohoto způsobu komunikace a zda jednání s úřady je tímto procesem opravdu efektivnější.

ABSTRACT

DRAGOUNOVÁ, V. Elektronik communication between citizens and public administration institutions : Bachelor thesis. České Budějovice : The College of European and Regional Studie, o. p. s., 2012. 68 p. Supervisor : RNDr. Růžena Ferebauerová

Key words: data boxes, eGovernment, elektronik communication, public administration, type of communication,

The thesis analyzes the development of electronic communication, which can be used by citizens not only for private purposes, but also when dealing with public administration. It describes various communication flows, analyzes their use, efficiency and clarity for citizens who use this style of communication. In the constantly evolving development of information technology and communication process, there is one of the projects of the Ministry of Interior introduced here specifically „data boxes“. The overview of this method of delivery is presented in the theoretical part. Potential benefits and imperfections are mentioned in the practical part. Due to the fact that electronic communication is undergoing a fast process of development, it is essential to react flexibly to any kind of changes relating to the process of computerization . Based on the survey there are presented citizens‘ attitudes to the process of computerization. Their satisfaction or dissatisfaction with the use of this method of communication. In the final part the survey detects potential efficiency in negotiation with authorities.

Obsah

ÚVOD	7
1 CÍL A METODIKA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE	9
2 POJEM KOMUNIKACE	11
2.1 PROCES KOMUNIKACE	12
3 KOMUNIKACE POMOCÍ INTERNETU	14
3.1 HISTORIE INTERNETU.....	14
3.2 FUNKCE INTERNETU	15
3.3 KOMUNIKAČNÍ KANÁLY	16
3.3.1 Analýza komunikačních kanálů	17
3.4 ELEKTRONICKÁ KOMUNIKACE	19
3.4.1 Elektronický podpis	21
4 ELEKTRONIZACE VEŘEJNÉ SPRÁVY	23
4.1 POJEM VEŘEJNÁ SPRÁVA	23
4.2 ROZVOJ EGOVERNMENTU.....	23
4.3 PŘEKÁŽKY V ROZVOJI EGOVERNMENTU	27
4.4 PROJEKTY EGOVERNMENTU	30
4.4.1 Czech POINT.....	31
4.4.2 Základní registry	33
5 DATOVÉ SCHRÁNKY	35
5.1 POJEM DATOVÉ SCHRÁNKY	35
5.2 POUŽITÍ DATOVÝCH SCHRÁNEK	36
5.3 BEZPEČNÉ PŘIHLÁŠENÍ UŽIVATELŮ	42
5.4 PROCESY UŽIVATELŮ DATOVÝCH SCHRÁNEK	44
5.4.1 Fyzické osoby	44
5.4.2 Právnícké osoby	47
5.4.3 Orgány veřejné moci	49
6 ZHODNOCENÍ PROJEKTU DATOVÝCH SCHRÁNEK	51
6.1 VÝHODY A NEVÝHODY DATOVÝCH SCHRÁNEK	51
6.2 ROZBOR VYUŽITÍ DATOVÝCH SCHRÁNEK	54
6.3 POROVNÁNÍ S OSTATNÍMI KOMUNIKAČNÍMI KANÁLY	59
ZÁVĚR	61
SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ	63
SEZNAM TABULEK, GRAFŮ A OBRÁZKŮ	68

Úvod

Vývoj elektronické komunikace a informačních technologií zaznamenal v posledním desetiletí obrovský posun dopředu a evidentně se staly součástí života každého z nás. Především je důležité si uvědomit, do jaké míry nás technologie ovlivňují a zda je pro nás tento zásah žádoucí. Jakmile zjistíme, jak proces funguje a přistoupíme k němu jako k nástroji, který nám může ulehčit komunikaci, jak s ostatními jedinci, firmami či institucemi veřejné správy, tak jistě bude pro nás tato inovace přijatelnou formou nového spojení.

Nejrozsáhlejším projektem, který vstoupil na scénu eGovernmentu je nepochybně založení datových schránek, které mají především usnadnit komunikaci při jednání s orgány veřejné moci. Doba, kdy byla využívána pouze papírová forma korespondence, je postupně utlačována do pozadí, ať již z důvodu úspory času, zvýšení hospodárnosti a efektivnosti doručování nebo zajištění větší bezpečnosti systému. Snahou institutu datových schránek je sjednocení způsobů komunikace a úprava jejich srozumitelnosti.

Zavedení nového systému elektronizace státní správy bylo dlouho plánováno a zajisté ho uvítali všichni, kdo tyto služby využívají. Snahou tvůrců je postupný průnik do podvědomí osob, které nemají povinnost datové schránky využívat.

Pro úředníky, ale i širokou veřejnost je zpřístupněno několik webových portálů, které nabízejí aktualizované informace o veřejné správě a plánovaných projektech spojených s elektronizací a rozvojem informačních technologií. Tato oblast se neustále dynamicky rozvíjí a je nutné, aby veřejnost byla na jakékoliv přicházející změny včas připravena. Neinformovanost znamená neznalost, proto se převážná část populace brání novým trendům v oblasti informatiky a zbytečně se uchyluje k původním návykům procesu komunikace. Je důležité, aby občan byl na nový proces dostatečně připraven a mohl plně využívat nové technologie. Stejně tak je nutné, aby se elektronizace státní správy nerozvíjela pouze uvnitř systému, ale i územně, tj. zasahovala do obcí a krajů, jelikož bez pomoci státu a dotací z EU, by tyto územní samosprávné celky těžko implementovaly nové elektronické způsoby komunikace.

Elektronizace státní správy je především založena na úspěšné domluvě mezi jednotlivými státními resorty, na dobré technické vybavenosti, informovanosti občanů, mediální kampani, právní úpravě zákonů a ochotě naslouchat potřebám občanů.

V současnosti každý hledá možnost, jak potřebné záležitosti vyřídit na úřadech co nejrychleji a bez nutnosti osobního jednání. Proto je snahou státu, aby se elektronizace neustále vyvíjela a aby byla využívána co nejširším spektrem obyvatelstva. Na druhé straně je však nutné si uvědomit, že bohužel i v dnešní době není tato forma spojení pro každého možná, ať už z hlediska nedostupnosti k internetu, či nulové znalosti informačních technologií, a proto je nutné zajistit dostatečný přísun informací týkající se této problematiky.

Rozvoj informačních systémů a elektronické komunikace sebou přináší i nutnost bezpečnostního opatření při přenosu dat, ochranu osobních údajů a v neposlední řadě i legislativní úpravy.

1 Cíl a metodika bakalářské práce

Hlavním cílem této bakalářské práce je analýza elektronické komunikace a informačních systémů, včetně vytvoření přehledu jednotlivých komunikačních kanálů, četnost a způsoby jejich využití, jako nástroje sloužícího k přenosu dat. Současně je nutné uvést, co je předpokladem pro úspěšně probíhající komunikaci mezi jednotlivými subjekty a jaké jsou faktory, které jí negativně ovlivňují.

Je důležité nahlédnout do procesů elektronické komunikace a zaměřit se na jednotlivé způsoby, jakými může přenos informací probíhat. V současné době se komunikační systémy stávají vyhledávaným způsobem, jak co nejrychlejším způsobem vyřídit osobní záležitosti, ať už se to týká soukromé oblasti, či vyřízení nutné žádosti na úřadech. Je však tato forma komunikace ve vztahu mezi občany a institucemi veřejné správy opravdu efektivní a hospodárná? Co je předpokladem zdárného rozvoje elektronické komunikace ve veřejné správě? Vzhledem k tomu, že způsoby komunikace se neustále rozvíjejí, je důležité zmapovat přístupnost občanů k informacím o elektronizaci, jejím vývoji, možnostech a způsobech využití.

Tato bakalářská práce je rozdělena na teoretickou a praktickou část. V teoretické části je představen pojem komunikace, vývoj eGovernmentu, jeho projekty se zaměřením na datové schránky a sounáležitosti fungování elektronické komunikace ve veřejné správě. Poukázáno je také na problematiku v procesu elektronické komunikace, což je zároveň podnětem pro úvahy a náměty, jak tento typ komunikace učinit efektivnější.

Vybraná statistická data, která jsou využita z vnějších zdrojů, jsou nedílnou součástí části praktické. Tyto údaje představují ukazatele užití elektronické formy komunikace občana s institucemi veřejné správy. Podrobně je zmapováno užití datových schránek jednotlivými subjekty a v porovnání s ostatními způsoby komunikace, je vyhodnoceno, které komunikační kanály občané při jednání s úřady nejvíce preferují.

První kapitola se zabývá definováním cíle a metodiky bakalářské práce.

Druhá a třetí kapitola definuje pojem komunikace a komunikačních kanálů, které jsou využívány ve veřejném sektoru. Charakterizuje internet, jako nástroj sloužící k přenosu dat, jeho vývoj a využití a specifikuje komunikaci elektronickou.

Čtvrtá kapitola formuluje pojem veřejná správa a její elektronizaci, dále vývoj a projekty eGovernmentu, základní registry a systém Czech POINT, který se uchoval v podvědomí občanů, jako kontaktní místo výkonu veřejné správy.

Pátá kapitola navazuje na předcházející, zde je zmapován systém projektu Ministerstva vnitra „datové schránky“ jako prvek eGovernmentu, jejich účel, rozsah a způsob využití.

Šestá kapitola vyhodnocuje rozsah využití projektu datových schránek jednotlivými subjekty, poukazuje na jeho přednosti a případné nedostatky. Detailně jsou analyzovány jednotlivé transakce provedené uživateli v systému datových schránek v průběhu let 2009 – 2012. Na základě provedeného výzkumu je předloženo, které komunikační kanály jsou nejčastěji občany využívány při jednání s institucemi veřejné správy.

V závěru jsou vyhodnoceny výsledky, které byly zjištěny v průběhu práce ze statistických údajů vnějších zdrojů, se zaměřením na elektronizaci státní správy, využití komunikačních kanálů a projektu systému datových schránek. Současně jsou globálně shrnuty veškeré získané poznatky a předloženy výhledy fungování elektronické komunikace.

Veškeré informace jsou čerpány z literárních i elektronických zdrojů. Využity jsou publikované články z internetových časopisů, např. Veřejná správa, Právní rádce, magazín eGovernment aj.

2 Pojem komunikace

Komunikace patří k nejdůležitějším procesům, kdy člověk může sdílet získané informace a také je předávat ostatním jedincům. Jedná se o projev vyjadřující potřeby, myšlenky, chtění atd. Slouží k formování mezilidských vztahů a je součástí života celé společnosti. Vzájemná výměna informací probíhá na základě různých typů komunikace:¹

- verbální – pomocí jazyka a slov,
- neverbální – bez mluveného slova (pomocí gest, mimiky, očního kontaktu),
- sluchové a zrakové,
- interpersonální – vzájemná výměna informací mezi dvěma osobami, při které si střídají role posluchače a vypravěče,
- skupinové – hromadná komunikace (Facebook, Twitter),
- masové – ovlivňující velkou část společnosti (televize, rozhlas, internet),
- vizuální – reklamní billboardy, informační tabule, tisk,
- elektronické – elektronická média (telefon, ISQ, SMS, e-mail),
- internetové – druh elektronických komunikačních toků,
- znaková řeč – upravena zákonem č. 155/1998 Sb.

Proces mezilidské komunikace se neustále vyvíjí a informace přenesené digitální formou dosahují mnohem lepší kvality, než získané analogovým způsobem. Rozvoj digitalizace zasahuje do života občanů, aniž by si to vždy uvědomovali. Přístup k informacím, které dříve nebyly dostupné, je dnes samozřejmostí a fungování tohoto systému má dopad i na celkový vývoj ekonomiky. Lidé se soustřeďují především na nové možnosti komunikace a vyhledávají systémy pro rychlé zpracování dat. Jedním z nejvíce preferovaných způsobů je forma elektronická.² Aby však tento způsob komunikace využívalo co nejvíce občanů, je nutná technická vybavenost nastávajících uživatelů (viz Tab. 1). Základem je počítač a přístup k internetu, kde různými nástroji mohou komunikovat mezi sebou, vyhledávat a spravovat získané informace. Přínos síťového propojení zaznamenaly nejen domácnosti, ale také firmy a veřejné instituce.

---

¹VYMĚTAL, J. *Průvodce úspěšnou komunikací*. Praha, 2008 s. 16-27.

²TAPSCOTT, D. *Digitální ekonomika*. Brno, 1999 s. 97-99.

„Tab. 1: Počet uživatelů osobního počítače v domácnostech“³

	2005		2006		2007		2008		2009		2010	
	v tisících	%	v tisících	%	v tisících	%	v tisících	%	v tisících	%	v tisících	%
Celkem	3 650,5	42,0	4 142,7	48,0	4 432,8	50,9	5 168,5	58,7	5 260,8	59,2	5 657,0	64,1
Věková skupina												
16–24	1 043,7	76,6	1 022,1	83,9	1 068,7	87,9	1 126,9	92,2	1 121,1	92,0	1 127,4	94,5
25–34	922,7	53,9	1 083,2	62,6	1 162,7	67,1	1 393,5	80,2	1 365,4	79,6	1 416,8	85,2
35–44	746,4	55,1	900,3	64,7	938,4	65,8	1 120,6	76,0	1 175,9	77,3	1 296,0	83,2
45–54	591,5	39,9	704,1	48,9	767,2	54,5	868,7	62,5	858,2	62,0	931,2	67,9
55–64	304,4	22,6	368,9	26,4	420,5	29,3	537,8	36,8	587,0	39,8	658,7	44,4
65–74	.	.	57,0	7,0	65,1	7,9	109,1	12,9	128,5	14,6	190,5	21,0
75+	.	.	7,1	1,1	10,3	1,5	11,8	1,7	24,5	3,6	36,5	5,6
dosazené vzdělání												
Základní	52,5	4,5	71,7	6,5	81,0	7,6	145,7	13,7	109,6	10,9	154,1	17,0
Střední bez maturity	642,8	20,9	815,9	26,3	891,5	29,5	1 271,0	41,5	1 240,4	40,5	1 460,1	47,5
Střední s maturitou	1 273,9	56,5	1 501,5	64,9	1 648,5	66,2	1 778,2	71,8	1 856,1	73,0	1 914,8	76,1
Terciární	637,6	78,7	731,4	82,9	743,2	82,7	846,5	87,7	933,5	89,3	1 000,7	89,1
Ekonomická aktivita												
Zaměstnaný	2 490,5	53,5	2 983,5	62,1	3 184,0	64,8	3 721,7	74,4	3 679,5	74,5	3 892,8	80,5
Nezaměstnaný	100,0	24,0	118,1	33,4	88,8	32,4	87,5	39,8	182,4	54,7	210,5	56,7
Student	818,9	91,5	768,3	96,9	806,2	97,3	844,4	99,0	803,8	98,4	832,3	98,7
Důchodce	99,6	5,0	155,8	7,7	162,9	7,8	250,1	12,1	211,7	10,9	389,5	18,2
Pohlaví												
Muž	1 873,1	44,6	2 114,4	50,6	2 302,1	54,6	2 689,2	62,8	2 704,0	62,5	2 910,5	67,8
Žena	1 777,4	39,5	2 028,3	45,5	2 130,8	47,4	2 479,2	54,7	2 556,7	56,1	2 746,5	60,6

2.1 Proces komunikace

Komunikace se uskutečňuje ve dvou rovinách. V rovině komunikačního aktu se jedná o komunikaci vedenou jednoduchým způsobem v uzavřeném celku např. příkazy a přednáškami. Druhou rovinou je komunikační proces, který je mnohem složitější a má delší trvání. „Komunikační proces představuje vzájemné působení komunikačních partnerů vytvářené několika komunikačními akty.“⁴

Součástí komunikačního procesu je:⁵

- **sdělující** (komunikátor), který zahajuje komunikační akt, předává a sděluje příslušné informace, zároveň přijímá odpovědi a reaguje na ně,
- **obsah** (komuniké) – sdělované informace,
- **kódování** – je důležitou činností komunikátora, který informace převádí do takové formy, aby byla zachována schopnost porozumět těmto datům,

³Informační technologie v domácnostech a mezi jednotlivci [online]. 2005-2010 [cit. 2012-01-12]. Dostupné z WWW: <http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/domacnosti_a_jednotlivci>.

⁴ERNEKER, J. *Základy komunikace*. VŠERS, 2004, s. 8.

⁵De VITO, J. A. *Základy mezilidské komunikace*. Praha, 2001, s. 21-25.

- **kanál** – vybraný komunikační kanál, kterým je informace sdělována; uplatňují se zde různé způsoby přenosu, ať už třeba ústní formou nebo formou elektronickou,
- **příjemce** (komunikant) – dekóduje přijatou informaci na základě svých zkušeností a znalostí; důležité je porozumět sdíleným datům, což závisí na způsobu, jakým komunikátor zakódoval informace,
- **zpětná vazba** – reakce příjemce na přijatou informaci; zajišťuje vzájemnou komunikaci mezi subjekty a tím vytváří možnost změny obsahu, formy a průběhu komunikačního procesu,
- **komunikační šum** – negativně ovlivňuje přenos sdělení.

Způsob komunikace tvoří podstatu vybudovaného vztahu mezi veřejným a soukromým sektorem. Je založen na komunikačních schopnostech jednotlivců, umění naslouchat druhému a umět poskytnout informace, které příjemce vyžaduje. Vytváří prostředí pro sociální a hospodářský rozvoj města. Komunikaci probíhající mezi občany a veřejnou správou a mezi institucemi veřejné správy navzájem, bychom mohli vyjádřit ve dvou úrovních jako:⁶

komunikaci povinnou - řídí se příslušnými zákony, vyhláškami a normami, které je nutné dodržovat; vytváří podmínky pro fungování veřejné správy a dává možnost propojení s ostatními strukturami; řídí se právem každé fyzické a právnické osoby o možnosti přístupu k informacím, které má veřejná správa povinnost sdělit zákonným způsobem; zajišťuje veřejný přístup k základním informacím o činnosti úřadu,

komunikaci nepovinnou - neřídí se zákonem, ale vychází z kultury, tradic a běžných zvyklostí; reaguje na dané problémy a snaží se najít řešení pro konkrétní případy; sdružuje a rozvíjí občanskou společnost; nevýhodou této komunikace je možnost obcházení zákonů, jejich špatný výklad a záměrné využívání občanů.

První úroveň svědčí o vzájemné snaze jednotlivých subjektů vytvořit efektivní typ komunikace a zároveň záleží, jaké úrovni dosáhne vlivem společnosti, komunikace nepovinná. Přístup a ochota podílet se na rozvoji komunikačních procesů je ovlivněno i rozvojem informačních technologií.

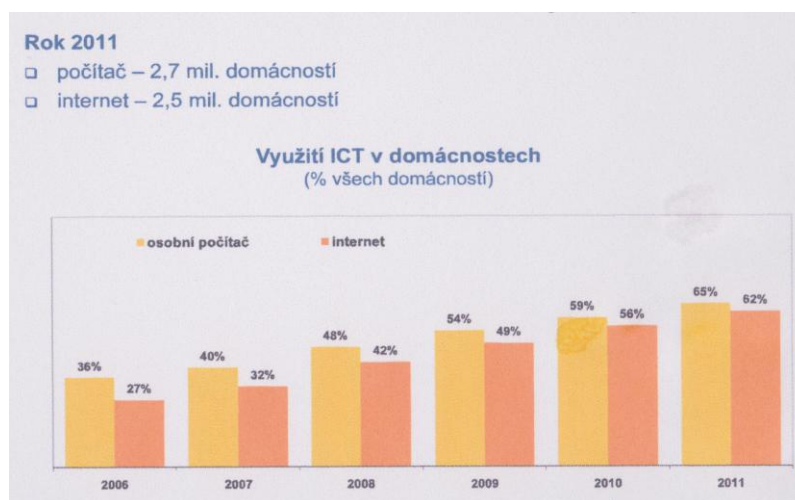
⁶ *Komunikační strategie* [online]. 2008 [cit. 2012-02-06]. Dostupné z WWW: <<http://komunikujici-mesto.cz/index1.php?ukaz=000-016>>.

3 Komunikace pomocí internetu

3.1 Historie internetu

V 60. letech hledalo Ministerstvo obrany USA nový systém spojení proti útoku a rušení centrálních uzlů a zároveň vědecká oblast potřebovala pružnější a efektivnější způsob komunikace. První dálkové spojení počítačů se datuje k roku 1969, kdy prof. Leonard Kleinrock dokázal odeslat krátkou zprávu ze svého počítače. Tím se zrodil ARPANET (Advanced Research Project Agency), což byla pokusná síť 4 amerických univerzit. Později se ukázalo, že způsob tohoto spojení má vlastnosti telefonní sítě, což bylo přínosem pro omezení válečného rušení a možnosti najít nové cesty, při porušení spojení. Tím vznikl nový druh spojení, tzv. „každý komunikuje s každým“, kterého využil v této době hlavně Pentagon. Nové možnosti natolik oslovily vědce, že po obdržení finančních prostředků napomohly rozvoji této nové technologie a překonaly v historickém pokroku to, co dosud lidstvo nepoznalo. Časem se vojenské aplikace oddělily od vědeckých pod názvem Milnet. V 80. letech se tento nový způsob komunikace otevírá i pro širokou veřejnost a na přelomu 80. a 90. let vystupuje pod názvem *internet*.⁷ V počátcích měl své zastoupení hlavně mezi počítačovými experty, později nachází uplatnění jak u studentů a mládeže, tak i starší generace. Využití této technologie je u populace značně ovlivňováno životní úrovní a u rozvojových zemí nedostatkem infrastruktury. I přesto je využitelnost tohoto nového fenoménu obrovská.

„Graf 1 : Přehled využití internetu v domácnostech“⁸

⁷ MUSIL, J. *Elektronická média v informační společnosti*. Praha, 2003, s. 158-162.

⁸ *Přehled využití internetu v domácnostech* [online]. 2011 [cit. 2012-01-16]. Dostupné z WWW: <http://www.czso.cz/csu/tz.nsf/i/prezentacez_tk_internet_v_ceskych_domacnostech/csu_tk_internet>.

3.2 Funkce internetu

Internet je využíván k přenosu dat a pro výměnu informací, které slouží široké veřejnosti v oblasti:⁹

- **informační** - využita jako klasická média (zprávy, komentáře, aktuality), která jsou v případě nutnosti dostupná v archivu; hlavní zastoupení má tato oblast i ve sféře veřejné (ústavy, úřady a instituce); dává příležitost nahlédnout na činnosti jednotlivých sektorů; umožňuje vyhledat texty zákonů, předpisy, normy a jinak nedostupné informace; do této oblasti spadají i data soukromá, která jsou zpřístupněna veřejnosti,

- **zábavné** – umožňuje vyhledat různé formy zábavy (filmy, hudbu, foto) největší zájem je především v oblasti her,

- **komerční** – poskytuje rozsáhlé služby jednotlivým uživatelům (reklamy, možnost elektronického nákupu),

- **služeb poskytovaných na dálku** – představuje formu síťové komunikace (elektronická pošta, sms zprávy, elektronické bankovníctví, elektronizace veřejné správy (v současnosti nejvíce diskutovaná oblast, především týkající se rozvoje eGovernmentu v ČR).

Vývoj jednotlivých oblastí se v průběhu let neustále mění a formuje dle potřeb a struktury uživatelů a přináší společnosti nové komunikační způsoby. Předpokladem pro dobré fungování internetových služeb jsou přehledné, kvalitně zpracované informace, které jsou běžným uživatelům k dispozici. Výhodou této aplikace je možnost okamžité aktualizace dat. Nejrozsáhlejší oblastí je elektronická komunikace, která přinesla způsob rychlého spojení mezi subjekty a zajistila uživatelům úsporu, jak z hlediska času tak i financí, které by jinak museli vynaložit při komunikaci papírové. Své zastoupení má internet ve všech oblastech, které občanům zajišťují příslušné služby, ať už je to možnost dálkového studia (e-learning), sféra školství, zdravotnictví, státní správy a samosprávy, dopravy, cestovní ruchu, podnikání, domácností aj. Jeho přítomnost zasahuje do každodenního života převážné části populace. Postupným vývojem je zkvalitňována hlavně oblast komunikace státních úřadů s běžnými občany. Snahou státu je usnadnit občanovi přístup k informacím za pomoci veřejných portálů, vytvářet a implementovat projekty, které postupně odstraní byrokracii, kterou vnímají uživatelé při současném jednání s institucemi veřejné správy.

---

⁹ MUSIL, J. *Elektronická média v informační společnosti*. Praha, 2003, s. 163-165.

3.3 Komunikační kanály

Vzájemná komunikace mezi subjekty veřejné správy a občany funguje prostřednictvím komunikačních kanálů. Rozlišují se tyto tři typy komunikace:¹⁰

- „komunikace úřad – úřad“
- „komunikace úřad – občan“
- „eGovernment, nebo-li celková elektronizace veřejné správy umožňující další případné služby (informace poskytované veřejnosti)“

Vývoj moderních informačních technologií přináší více nových způsobů komunikačních procesů. Zároveň je nutné zajistit jejich bezproblémové a efektivní fungování. Snahou veřejné správy je, aby komunikace fungovala efektivně, nejen směrem k občanovi, ale i uvnitř organizace. Proto je nutné především pro uživatele:

- mít možnost, podívat se na stav vyřízení žádosti, či požadavku,
- vytvořit propojení jednotlivých agend a tím omezit opakované návštěvy na úřadech,
- zlepšit přístupnost a přehlednost služeb,
- zkvalitnit přístup zaměstnanců na úřadech,
- zajistit efektivní fungování elektronizace veřejné správy a s tím související jednotlivé projekty.

Budoucí vize veřejné správy je vytvoření místa tzv. „One Stop Shop“, které bude fungovat jako univerzální komunikační kanál, přes který budou předávána data do jednotlivých agend úřadu, aniž by byl občan nucen vyřídit danou problematiku osobně a s tím související zajištění svobodného přístupu uživatelům k informacím. Aby tento proces byl efektivní, je nutné legislativně upravit činnosti jednotlivých agend úřadu, především důsledně apelovat na upřednostnění elektronické komunikace nad papírovou a současně zabezpečit kvalitní informace poskytnuté občanům v zákonné lhůtě. Podobně dostupným projektem je v současnosti Czech POINT, ale bohužel jeho propojenost je nedostačující.¹¹

---

¹⁰ ŠTĚDRŮŇ, B., et al. *Právní aspekty e-governmentu v České republice*. Praha, 2011, s. 37.

¹¹ ŠTĚDRŮŇ, B., et al. *Právní aspekty e-governmentu v České republice*. Praha, 2011, s. 41.

3.3.1 Analýza komunikačních kanálů

Pokud občan potřebuje vyřídit různé záležitosti na úřadě, jeho volbou většinou bývá osobní kontakt s úředníkem, což v současné době z hlediska času, není zrovna ta nejlepší alternativa komunikace. Většinou je to podloženo tím, že občan není dostatečně znalý jiných forem komunikace, kterých by mohl využít, nebo odmítá nové způsoby kontaktů. Komunikační kanály, které poskytuje veřejná správa, jsou:¹²

- **osobní setkání** – nejčastěji využívaný způsob občanů při jednání s úřady a je snahou eGovernmentu tento proces potlačit a upřednostnit elektronickou formu komunikace,
- **informační kancelář** – poskytuje informace, jak na telefonní dotazy, tak i při osobní návštěvě a většinou jsou tyto služby poskytovány zdarma,
- **úřední deska** – každý správní orgán je ze zákona dle § 26 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb. povinen zřídit úřední desku, která musí být neustále přístupná občanům a obsah je zveřejněn i elektronicky na internetu; na úřední desce jsou např. obecně závazné vyhlášky a nařízení obce, informace o pohybu majetku (nákup a prodej), o poskytnutých darech, půjčkách, jednáních a členech orgánů samosprávy, veřejných dražbách nemovitostí, veterinární péči aj.,
- **podatelna (klasická)** – zde může občan předložit listiny k postoupení danému odboru na vyřízení a úředník podatelny je povinen žadateli na vyžádání potvrdit příjem listiny,
- **elektronická podatelna** – tento způsob podání žádosti je upraven zákonem č. 227/2000 Sb. o elektronickém podpisu, nařízením vlády č. 495/2004 Sb., kterým se provádí zákon o elektronickém podpisu, a vyhláškou č. 496/2004 Sb., o elektronických podatelkách; povinností podatelen je přijímat listiny v elektronické podobě opatřené elektronickým podpisem, ale i listiny bez elektronického podpisu, postoupené úřadu formou faxu s tím, že do 5 dnů je tato listina potvrzena písemně, ústně, zápisem do protokolu nebo zaručeným elektronickým podpisem,

---

¹² ŠTĚDRŮŇ, B. *Úvod do eGovernmentu*. Praha, 2007, s. 35-38.

- **telefon, fax** – jedná se o klasickou formu komunikace, díky které je možné podat listinu na úřad i faxem,
- **klasická pošta** – nejpreferovanější způsob občanů, především pokud potřebují mít potvrzení podání podložené doručenkou,
- **média (televize, rozhlas, tisk, rádio)** – tato média jsou také jedním ze způsobů komunikace veřejné správy k občanovi; vláda plánuje zřízení speciální kabelové televize, kde by byly poskytovány občanům aktuální informace o veřejné správě, a tiskem jsou osloveni občané např. výtiskem novin dané obce s informacemi jí příslušející,
- **internet** (email, webové stránky, RSS, VoIP) – jeden z hlavních způsobů komunikace, který by měl v budoucnu zajišťovat hlavní spojení mezi úřady a občany,
- **vyvolávací systémy** – slouží k určení pořadí, kdy v daných případech se na instituce veřejné správy obrací více žadatelů najednou,
- **interní oběžníky** – určeny pro interní využití organizace mezi pracovníky,
- **intranet, extranet** – počítačové sítě, které fungují na stejné bázi, jako internet, jedná se o „soukromé“ zabezpečené sítě, především využité v uzavřené skupině pracovníků jednotlivých odborů pro interní potřeby organizace,
- **sms brány, automatizované kiosky atd.** – v oblasti komunikace s veřejnou správou jsou využity minimálně, ovšem s příchodem nových projektů je plánován vzrůst jejich upotřebení,
- **datová schránka** – je definována, jako „elektronické úložiště dat“ zřízené zákonem s povinností u právnických osob a orgánů veřejné moci; u ostatních osob je možnost využití dle jejich vlastního uvážení,
- **Czech POINT** – centrální kontaktní místo, které umožňuje ověřit data (z veřejných i neveřejných informačních systémů), dokumenty a listiny; transformovat dokumenty z papírové podoby do elektronické a naopak; informovat občana o průběhu správního řízení a podat podání pro zahájení řízení správních orgánů atd.

Cílem informačního systému veřejné správy je vytvořit takový projekt, který bude umožňovat komunikaci občana s úřady mnohem schůdnější cestou než doposud. Je k tomu však zapotřebí dostatečně informovat občana o možných způsobech komunikace a propagovat projekty, které jsou tvořeny k řešení této problematiky a zlepšit důvěryhodnost občana k novým komunikačním stylům.

3.4 Elektronická komunikace

Elektronická komunikace na jednu stranu uživatele zcela osvobozuje, na stranu druhou zcela pohlcuje ve víru množství informací. Do jaké míry je člověk tímto způsobem komunikace zcela paralyzován, závisí pouze na jeho schopnosti umět ji co nejefektivněji využít ve svůj prospěch. Výhodou tohoto způsobu komunikace je především možnost vyhledávání aktuálních informací, které nás zajímají a které nám pomáhají nalézt odpovědi na většinu otázek. Proto je nutné vybírat pouze oficiální stránky, aby uživatel nezískal mylné a zavádějící informace. Vzhledem k neustále se rozvíjícímu internetu je snahou, aby uživatel nebyl neustále nucen instalovat desítky nových programů, bez nichž není schopen využívat nové aplikace. Stejně jako u jiných typů komunikace i tato se liší způsobem, jakým probíhá, a to především ve směru a počtu komunikujících. Mezi nejzákladnější druhy patří:¹³

- *komunikace jednosměrná* – představuje neomezený počet oslovených jedním sdělujícím, např. webové stránky, internetová rádia či televizní vysílání; z důvodu nutnosti zachování autentičnosti dat, u tohoto typu komunikace, není možnost reakce na uvedené informace ze strany osloveného; nejvíce je využita firmami, ale také veřejnou správou za účelem informovat občany o dané službě či produktu; vzhledem k tomu, že jde o jeden ze způsobů prezentace, je dobré, když se na tvorbě stránek podílejí profesionálové, ať už po stránce formální, obsahové, grafické, ale také bezpečnostní,
- *komunikace individuální* – adresné oslovení mezi jednotlivci např. elektronická pošta, SMS brány, ICQ atd.; výhodou tohoto typu je možnost zaslat sdělení bez nutnosti osloveného být u počítače a možnost emailové přílohy; e-mail či SMS na poštovním nebo SMS serveru jsou uloženy do okamžiku, dokud si je uživatel nestáhne do počítače nebo si

---

¹³ RYBKA, M., MALÝ, O. *Jak komunikovat elektronicky*. Praha, 2002, s. 8-19.

nezapne telefon; firmy je používají k propagaci svých produktů; pokud bychom hovořili o online komunikaci, tam je již zapotřebí druhé osoby u internetu a její výhodou je možnost okamžité reakce na přeposlané informace,

- *komunikace hromadná* – skupinová komunikace, kde sdělení každého jednotlivce mohou sdílet i ostatní uživatelé a reagovat na ně např. ICQ (debaty), chaty.

Po roce 1998 většina států EU vytvořila podmínky svobodné soutěže mezi jednotlivými subjekty, nabízející své služby. V roce 2002 došlo ke změnám v evropských telekomunikacích a vzniká „nový regulační rámec“, který se stal závazným pro všechny členské státy. Ty byly nuceny přijmout nový zákon o elektronických komunikacích a transformovat ho do vlastního právního řádu. Regulační rámec se skládá z jednotlivých právních předpisů EU:¹⁴

- **směrnice č. 2002/21/EC EP a Rady** o společném regulačním rámci pro sítě a služby elektronických komunikací (rámcová směrnice),
- **směrnice č. 2002/19/EC EP a Rady** o přístupu k sítím elektronických komunikací a přidružením a o jejich propojení (přístupová směrnice),
- **směrnice č. 2002/20/EC EP a Rady** o oprávnění pro sítě a služby elektronických komunikací (autorizační směrnice),
- **směrnice č. 2002/22/EC EP a Rady** o univerzální službě a uživatelských právech týkajících se sítí a služeb elektronických komunikací (směrnice o univerzální službě),
- **směrnice č. 2002/58/EC Evropského parlamentu a Rady** týkající se zpracovávání osobních údajů a ochrany soukromí v oblasti elektronických komunikací (směrnice o ochraně údajů v elektronických komunikacích),
- **směrnice Komise č. 2002/77/ES** o hospodářské soutěži na trzích s elektronickými komunikačními sítěmi a službami (soutěžní směrnice),
- **nařízení Rady a EP č. 2887/2000** o volném přístupu k místním okruhům (nařízení o místní smyčce),

---

¹⁴ ŠTĚDRŇ, B., LUDVÍK, M. *Právo v informačních technologiích*. Kralice na Hané, 2008, s. 26-27.

- **rozhodnutí 676/2002/ES** o právním rámci politiky Evropských společenství v oblasti kmitočtového spektra (kmitočtové rozhodnutí).

Důležitou změnou, ke které dochází je nahrazení pojmu „telekomunikace“ na pojem „elektronická komunikace“. Zahrnuje mnohem širší vymezení a kromě pevné a mobilní sítě, se zaměřuje na služby pronájmů okruhů, ISDN a především služby internetu. V rámci těchto změn dochází k úpravě českého telekomunikačního zákona, který se nově nazývá Zákon o elektronických komunikacích.

3.4.1 Elektronický podpis

Vzhledem k tomu, že přibývá dokumentů, které jsou nejen odesílané, ale i přímo tvořené v elektronické podobě, je elektronický podpis způsobem, jak nahradit vlastnoruční podpis a umožnit tak ověření totožnosti odesílatele. Současná doba klade důraz na věrohodnost přeposílaných dokumentů, proto elektronický podpis zajišťuje identifikaci autora a jeho nepopiratelnost odeslání, nezměněný obsah a nenapodobitelnost. Elektronický podpis je možné využít, jako nástroj při komunikaci s úřady, kdy občan nemusí „obíhat“ jednotlivé instituce s nepřehledným množstvím papíru a ručně je vyplňovat, ale naopak využije elektronické formuláře, které vyplní, elektronicky podepíše a odešle, ať už se jedná o vyplnění daňového přiznání, výpisu z rejstříku trestů, žádosti o živnostenský list, přídatky na děti, bankovní sektor atd. Každopádně tímto způsobem je žádost mnohem rychleji vyřízena, a pokud daný institut nepožaduje vlastnoruční podpis, tak je samozřejmě tento typ komunikace mnohem efektivnější. Nejvíce se využívá k přeposílání listin a formulářů e-mailová cesta, ovšem ta nesplňuje požadavky autentičnosti, proto je vhodné využít elektronického podpisu. Ten se skládá ze dvou částí – *veřejného* a *osobního* klíče. Osobní klíč je nutné zachovat v tajnosti, naopak klíč veřejný by měl být známý komukoliv. K použití je zapotřebí počítačového programu, který zajistí vytvoření a ověření elektronického podpisu, vygenerování klíčů a vystavení certifikátu od firmy, která klíč přiřazuje k dané osobě. Vlastní dokumenty se podepisují soukromým klíčem, zatímco veřejný klíč (tzv. podpisový vzor) je využit pro příjemce zpráv k ověření autentičnosti podpisu. Ten je pro každou odeslanou zprávu jiný.¹⁵ Samozřejmě na využití elektronického podpisu

---

¹⁵ RYBKA, M., MALÝ, O. *Jak komunikovat elektronicky*. Praha, 2002, s. 47-49.

mohou být kladeny různé požadavky, ať už se to týká utajení dat nebo prokázání existence v daném čase, a proto je možné využít speciálního šifrování nebo časových razítek. Je důležité využít kvalifikovaného poskytovatele certifikačních služeb. Jelikož existuje několik typů elektronického podpisu, tak způsob jeho využití je ovlivněn „povahou“ odesílaného dokumentu, respektive jeho závažností. To vše blíže specifikuje zákon¹⁶ o elektronickém podpisu, který se zabývá touto problematikou a blíže specifikuje jednotlivé sounáležitosti aplikace elektronického podpisu, které se promítají do legislativy dle Směrnice 1999/93/ES, o zásadách Společenství pro elektronické podpisy, které neurčují nutnost tvorby nových zákonů, ale umožňují implementaci do zákonů jiných.¹⁷

---

¹⁶ ČESKO. Zákon č. 227/2000 Sb. o elektronickém podpisu a o změně některých dalších zákonů (zákon o elektronickém podpisu). In *Sbírka zákonů, Česká republika* [online] 2000, částka 68, s. 3290-3297. Dostupné z WWW: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=227/2000&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy>.

¹⁷ BOSÁKOVÁ, D., et al. *Elektronický podpis*. Olomouc, 2002, s. 5-8.

4 Elektronizace veřejné správy

4.1 Pojem veřejná správa

Činnosti veřejné správy jsou vykonávány určenými subjekty ve veřejném zájmu a jsou jimi zajišťovány veřejné záležitosti v mezích stanovených zákonem. Naopak soukromá správa je vykonávána v zájmu soukromém a nemá charakter veřejnoprávních povinností. V současnosti se rozdíl mezi soukromou a veřejnou správou zmenšují na základě soukromoprávních subjektů, které se také podílejí na výkonu veřejné správy. Členit ji můžeme do dvou subsystémů a to na *státní správu* a *samosprávu*. Státní správa je vykonávána orgány k tomu zřízenými (ministerstva, ústřední státní orgány apod.) a může být přenesena i na jiné orgány (obce a kraje). **Státní správa** představuje aplikaci zákonů o konkrétních právech a povinnostech osob při výkonu správy a provádí státní politiku. **Samosprávu** vykonává někdo jiný, než stát a nepodléhá státní správě. Členit ji můžeme na *územní samosprávu* (obce a kraje) a *zájmovou samosprávu* (advokáti, studenti vysoké školy atd.). Principem veřejné správy je delegovat své pravomoce na nestátní subjekty, jedná se o tzv. výkon v přenesené působnosti, který je především aplikován na obce, města a kraje, čímž vykonávají vlastní správu na daném území a zároveň státní správu v přenesené působnosti.¹⁸

4.2 Rozvoj eGovernmentu

Pod pojmem eGovernment se skrývá především elektronizace veřejné správy a samosprávy a mělo by se jednat o elektronizaci celého výkonu veřejné moci, včetně rozhodovacích procesů. Ministerstvo informatiky ČR definuje eGovernment, jako „*transformaci vnitřních a vnějších vztahů veřejné správy pomocí informačních a komunikačních technologií s cílem optimalizovat interní procesy. Jejím cílem je pak rychlejší, spolehlivější a levnější poskytování služeb veřejné správy nejširší veřejnosti a zajištění větší otevřenosti veřejné správy ve vztahu ke svým uživatelům.*“¹⁹ V České republice první službou, kterou občané mohli využívat elektronicky prostřednictvím elektronické pošty, bylo v roce 1999 podávání žádostí o informace podle zákona o svobodném přístupu k informacím. V roce 2000 došlo k implementaci elektronického

¹⁸ SMEJKAL, V. *Informační systémy veřejné správy ČR*. Praha, 2003, s. 7-9.

¹⁹ BUDIŠ, P. *Elektronický podpis a jeho aplikace v praxi*. Olomouc, 2008, s. 20.

podpisu do českého právního řádu, který umožnil komunikaci občanů s orgány veřejné moci a mezi jednotlivými správními agendami elektronickým způsobem. Na tuto změnu však řada úřadů nebyla připravena a chyběly elektronické podatelny, jejichž prostřednictvím by bylo možné učinit elektronické podání. V roce 2000 byla schválena úprava, která tehdy dříve zřízenému Úřadu pro veřejné informační systémy, umožňovala koordinaci systému ve veřejné správě tak, aby vzájemná komunikace mohla probíhat a aby nedocházelo k problémům při výměně dat. Bylo nutné zřídit Úřad na ochranu osobních údajů, který dohlížel nad zpracováním jednotlivých citlivých dat. Jedním z hlavních úkolů Ministerstva vnitra v oblasti eGovernmentu bylo zajištění rozvoje informatizace na krajských úřadech a obcích s rozšířenou působností. První etapa řešení týkající se krajských úřadů proběhla v roce 2001, kdy byl vytvořen projekt pro jednotlivé kraje, na jehož základě byly jednotlivým krajským úřadům dodány technické, programové a technologické prostředky. Dochází k vytvoření podmínek pro realizaci informatizace krajů, jako celku. Navazující etapa komplexní informatizace krajů spočívá v systémovém pokrytí informačních potřeb všech správních, řídicích, rozhodovacích a dalších činností orgánů kraje. Z důvodu efektivnosti a hospodárnosti vložených prostředků do tohoto projektu, jsou vypracovány rozsáhlé analýzy podmínek a potřeb rozvoje informačního systému, jejichž cílem je zajištění podpory chodu a funkcí všech orgánů kraje s následnou údržbou a inovací systémů podporujících rozvoj informatizace.²⁰ Je nezbytné zajistit, aby realizace projektu byla v souladu s legislativními, organizačními a dalšími podmínkami v rámci eGovernmentu tak, jak je chápáno v ostatních státech Evropské unie. V roce 2003 je vypracována studie řešení tzv. malé integrace:²¹

- *Elektronický portál územních samospráv (ePUSA)* – řeší problematiku kontaktů na kraje, města a obce až na úroveň pracovníků; evidování a poskytování takových údajů je dáno příslušnými zákony, které tento portál splňuje i v případě krizových situací,
- *Správa datových zdrojů a aplikací (SDZA)* – určena k ukládání informací o datových zdrojích a agendách orgánů územní samosprávy, jejichž způsob archivace je vymezen zákonem; systém spolupracuje s jednotlivými zákonnými ustanoveními a umožňuje prostřednictvím

---

²⁰ ŠTĚDRŮŇ, B., et al. *Právní aspekty e-governmentu v České republice*. Praha, 2011, s. 27.

²¹ BRŮNA, M., et al. *Veřejná správa v České republice*. 2. přeprac. vyd. Praha, 2005, s. 65-67.

portálu ePUSA přístup k daným informacím i veřejnosti pomocí web aplikace,

- *Metainformační vyhledávací systém (MIVS)* – vytváří popisná data o informacích z veřejné správy, které jsou používány k ukládání a následnému vyhledávání potřebných informací, které jsou uloženy na různých místech veřejné správy; je vytvořeno několik způsobů vyhledávání a za pomoci slovníku *Eurovoc* je možné vyhledat informace i v jednacích jazycích Evropské unie,
- *Krajský evidenční informační systém (KEVIS)* – slouží k vytvoření jednotných evidencí pro jednotlivé kraje dle příslušných zákonů, pokud tato zákonná povinnost není řešena jiným informačním systémem např. resortním; tento projekt je centrální a mohou ho využívat všechny kraje v České republice,
- *Regionální a municipální informační systém (RAMIS)* – je projekt představující informační podporu rozhodovacích procesů orgánů kraje a výkonných činností příslušných orgánů veřejné správy; na základě získaných dat z oblastí, jako je zdravotnictví, školství, doprava, územní rozvoj a životní prostředí a informací o organizacích, které ve správní oblasti působí, je umožněno porovnávat a kombinovat pohledy na analýzu sledovaného problému a tato zjištěná data jsou uživatelům poskytována pomocí internetu. Na základě sociální, ekonomické, přírodní sféry a služeb napomáhají rozvoji regionu v informační oblasti; pro efektivní fungování tohoto projektu je zapotřebí kvalitního datového naplnění databáze a její aktuálnost, která jsou zajišťována specializovanými pracovišti prostřednictvím Ministerstva vnitra; tato data jsou využívána i pro krizové situace, proto je zapotřebí, aby v systému byla i data, kterými běžně úřady ústřední správy nedisponují; tyto údaje vznikají na úrovni obcí nebo krajů a jedná se o tzv. administrativní data, která mohou sloužit při realizaci programových dokumentů.

Dalšími vybranými projekty v rámci veřejné správy bylo zpřístupnění obchodního rejstříku, zkvalitnění informačního systému Správy sociálního zabezpečení při vyřizování žádosti sociální podpory občana. Rozsáhlou změnou prošel i Český úřad zeměměřický a katastrální, který umožnil přístup veřejnosti k prohlížení údajů evidovaných nemovitostí a nově zřízený Portál veřejné správy, který se stal hlavním místem pro využívání elektronických služeb občany. Ministerstvo vnitra ČR se zaměřilo v rámci eGovernmentu na kraje, města a obce, především na jejich možnosti dalšího rozvoje informačních technologií, rozpočtové prostředky, přístup k novým aplikacím a způsob jejich užití. Důležitým krokem pro zvýšení informovanosti občanů se staly jejich webové stránky pro veřejnost, obsahující rady pro občany při jednání s úřady, dopravní, stavební aj. informace z oblastí, které toto ministerstvo zajišťuje.²² Cílem jednotlivých projektů ve veřejné správě je odstranění zbytečných a neefektivních kroků a vytvoření účelných a racionálních informačních systémů podporujících výkon veřejné správy, především sloužících k chodu jednotlivých úřadů, pomocí nejmodernějších metod a jejich analýz, úpravou organizačních struktur územních orgánů veřejné správy a procesů dokumentových toků vedoucích k jejich optimalizaci. Snahou je zvýšit pružnost, operativnost, snížit chybovost, nákladnost a administrativnost poskytovaných služeb veřejnosti, zejména občanům.

K počátku roku 2003 Úřad pro veřejné informační systémy zaniká a jeho místo zaujímá Ministerstvo informatiky, které připravilo a prosadilo několik novel právních předpisů, mezi něž patří zákon o elektronickém podpisu, který ukládá úřadům povinnost mít zřízenou elektronickou podatelnu a zavádí institut elektronické značky. Další novela se týká zákona o informačních systémech veřejné správy, která se však promítne až s odstupem let. Ministerstvo informatiky stanovuje základní směry a koncepce rozvoje, v zásadních otázkách však stále rozhoduje vláda. Ministerstvo vnitra v této oblasti koordinuje rozvoj informačních systémů územních orgánů veřejné správy a především rozvoj informatizace výkonu státní správy v obcích s přenesenou působností.

Postoj ministerstva informatiky je však relativně slabý a je spíše jakýmsi „marketingovým propagátorem“ elektronické formy komunikace a subjektem, který monitoruje problematiku eGovernmentu v České republice. Co se týče ostatních ministerstev a jejich rozvoje informační technologie, tam je vše ovlivněno vůlí jednotlivých ministrů, zda budou usilovat o elektronizaci jejich příslušné agendy.

---

²² BRŮNA, M., et al. *Veřejná správa v České republice*. 2. přeprac. vyd. Praha, 2005, s. 70-71.

V roce 2004 dochází ke vzniku Státní informační a komunikační politiky, která se v souladu s cíli Lisabonského procesu zaměřuje na rozpracování záměru eEurope 2005 do národních podmínek, kterých by Česká republika měla dostát vůči EU.²³

4.3 Překážky v rozvoji eGovernmentu

Při rozvoji eGovernmentu do roku 2006 Česká republika výrazně zaostávala. Největším problémem byla neexistence legislativní úpravy, která ovlivňovala rozvoj poskytovaných on-line služeb. Na jedné straně stály legislativní překážky v oblasti nevyřešených nových nástrojů a institutů a na straně druhé především zastaralá organizačně technická pravidla zakotvená v legislativě, která bránila novým postupům, i když příslušné orgány veřejné moci byly organizačně připraveny vykonávat danou agendu *elektronicky*. V daném období nebyl vytvořen právní předpis, který by jednotně upravoval pravidla pro sdílení dat při výkonu veřejné moci, ani pro poskytování informací z jednotlivých informačních systémů veřejné správy a pro sjednocování údajů uvedených v informačních systémech typu *registru*. Právní úprava je rozložena do mnoha právních předpisů a zákony týkající se jednotlivých informačních systémů vytváří prostředí znemožňující ze zákona komunikaci mezi orgány veřejné správy, a pokud sdílení dat umožňovala, tak pouze za přísných podmínek v omezeném rozsahu a jen mezi určenými subjekty, přičemž podmínky tohoto sdílení nebyly nijak obecně upraveny. Z toho důvodu bylo nutné řešit nové propojení mezi informačními systémy a vytvořit kompatibilitu mezi nimi. Činnost veřejných orgánů probíhá v různých informačních systémech a v praxi tuto komunikaci lze považovat spíše za neuspokojivou, hlavně v oblasti sdílení dat nejen mezi subjekty veřejné správy, ale i v komunikaci s fyzickými a právnickými osobami, kdy řada jejich údajů je od těchto osob opakovaně vyžadována. Vedení příslušné evidence (registru, seznamu, rejstříku) je v elektronické podobě, přesto jsou tyto údaje brány za právně nezávazné. Příliš roztráštěná jsou místa provádějící registraci, zaevidování či zápisy do evidencí. Jejich komunikace v elektronické podobě je minimální a na řadě míst chybí podpora kvalitní výpočetní technikou. Problematika rozvoje eGovernmentu se také nachází v nemožnosti ověřit pravdivost údajů, navrhovaných k provedení zápisu. V důsledku toho dochází

---

²³ ŠTĚDRŮŇ, B., et al. *Právní aspekty e-governmentu v České republice*. Praha, 2011, s. 27-28.

k chybně vedeným údajům v evidencích, proto v tomto období nelze považovat orgány veřejné správy za funkční kooperující celek.²⁴

Obecná právní úprava výměny informací v „kompetenčním“ zákonu i v dalších zákonech je nedostačující a v praxi převážně nefunkční. Sdílení, předávání a poskytování potřebných údajů jsou v zákoně nejednoznačně vymezeny a není povinností správců registrů, vést aktuální a pravdivá data (s výjimkou osobních údajů). Touto problematikou se začalo zabírat Ministerstvo informatiky, se snahou úpravy zákona a vytvoření registrů veřejné správy, jako centrálního zdroje údajů vedených v registrech. Ostatní systémy veřejné správy by potřebné údaje „filtrovaly“ z těchto registrů, čímž by nedocházelo k evidování nepravdivých údajů, ale směřovalo k rychlejší komunikaci a snížení byrokratické zátěže subjektů stojících vně veřejné správy. Důležitými kritérii pro zlepšení rozvoje eGovernmentu jsou:²⁵

- **tvorba dalšího identifikátoru osoby** – vytvoření nového identifikátoru osoby a nejen využívat rodné číslo, které slouží, jako hlavní identifikátor občanů obyvatel České republiky v rámci informačních systémů veřejné správy,
- **rovnoprávnost listinné a elektronické formy** – provést změnu v právním řádu, který rozlišuje dokumenty v listinné a elektronické podobě, jelikož tím, že úřady vydávají písemnosti pouze v podobě listinné a neakceptují možnost využití obou forem, narušují rozvoj eGovernmentu,
- **dostatečné vedení elektronických spisů a elektronických spisových služeb** – umožňuje zrychlení oběhu písemností, omezení jejich ztráty a snadnější nakládání s nimi.

Období, kdy Ministerstvo informatiky chtělo rozvíjet elektronizaci veřejné správy bylo spíše označováno, jako neefektivní proces, který nepřinášel očekávané výsledky. Velký vliv měly tři faktory, především malý důraz ministerstva na ostatní sektory v uplatňování myšlenky elektronizace, jejich odtazítost od implementace navrhovaných produktů a podstatnou částí byla otázka finanční. Později dochází k legislativnímu kroku, kdy Ministerstvo informatiky bylo začleněno do Ministerstva vnitra, které mělo ve své gesci správu veřejné správy a zároveň se stalo součástí

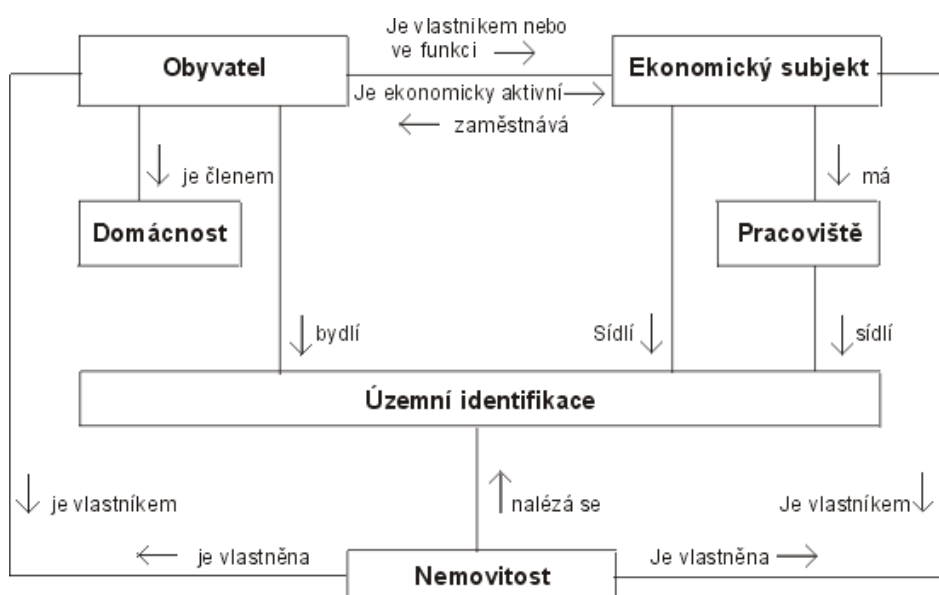
²⁴ ŠTĚDRŮŇ, B. *Úvod do eGovernmentu*. Praha, 2007, s. 30-31.

²⁵ ŠTĚDRŮŇ, B. *Úvod do eGovernmentu*. Praha, 2007, s. 32.

nastupující elektronizace. Během několika měsíců se podařilo zpracovat podklady konkrétních zákonů a za účasti odborné veřejnosti došlo ke schválení zákonů, nutných k posunu rozvoje elektronizace veřejné správy.

Zákon, který byl v roce 2007 přijímán, jako první, byl zákon č. 365/2000 Sb. o informačních systémech veřejné správy. Jednalo se o zákon, který již existoval, ale byl jedním z těch, který přinesl výsledky Ministerstva informatiky a jehož změnou vzniklo kontaktní místo *Czech POINT*. Druhým zákonem, byl zákon č. 300/2008, Sb. o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů, jehož snahou je zefektivnění komunikace mezi občanem a orgánem veřejné moci a vzájemné komunikace mezi orgány veřejné moci prostřednictvím zakotvení institutu *datových schránek*, jakož i úsilí o sjednocení způsobu doručování dokumentů. Posledním zákonem, který má napomoci rozvoji eGovernmentu je změněný zákon č. 111/2009 Sb., o základních registrech, ve znění zákona č. 100/2010 Sb., a další související zákony, kde úprava *základních registrů* má napomoci komunikaci mezi orgány veřejné moci a především umožnit vzájemné sdílení dat.

„Obr. 1: Vztahy základních registrů“²⁶

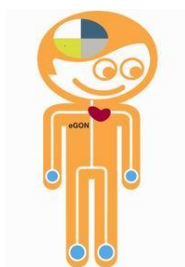
²⁶Koncepce budování informačního systému veřejné správy. *Veřejná správa* [online]. 2008, č. 40 [cit. 2012-03-25]. Dostupné z WWW: < <http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/casopisy/s/2000/0040/40pril.html>>. ISSN 1213-6581.

4.4 Projekty eGovernmentu

Snahou eGovernmentu, který má v kompetenci Ministerstvo vnitra České republiky, je především tvorba dané legislativy a vedení agendy na úřadech elektronickou formou. Cílem je usnadnit komunikaci veřejnosti s úřady, zejména z hlediska úspory času, ať už se to týká občanů či podnikatelů. Důležité je zajistit efektivnější fungování úřadů a tím ušetřit zbytečné výdaje na „nepotřebné úředníky“. Velká úspora finančních prostředků se očekává v možnosti ukončení nekonečného papírování a nástupu uchovávání veškeré agendy pouze v elektronické podobě. Proto bylo zapotřebí vytvořit fungující projekty, které postupně budou napomáhat rozvoji a integraci elektronické komunikace.

Hlavním znakem eGovernmentu je:²⁷

- **eGon** – sloužící k technologickému a personálnímu rozvoji za pomoci tzv. eGon center, nacházejících se, jak na krajských úřadech, tak v obcích s rozšířenou působností a zahrnuje technologické, administrativní a vzdělávací centrum,

eGon je v přeneseném významu „živý organismus“, ve kterém vše vzájemně se sebou souvisí a navzájem se ovlivňuje. Jeho rozvoj a životní funkce zajišťují:

- *prsty* – **Czech POINT** – soustava snadno dostupných kontaktních míst,
- *oběhová soustava* – **KIVS** – komunikační infrastruktura veřejné správy, která zajišťuje bezpečný přenos dat,

---

²⁷*eGon a Klauzie symboly eGovernmentu* [online]. 2010 [cit. 2012-03-25]. Dostupné z WWW: < <http://www.mvcr.cz/clanek/egon-jako-symbol-egovernmentu-moderniho-pratelskeho-a-efektivniho-uradu>>.

- *srdce* - **Zákon o eGovernmentu** – zákon č. 300/2008 Sb. o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů,
- *mozek* – **Základní registry veřejné správy**- aktuální a bezpečná databáze dat o občanech, státních i nestátních subjektech.

- **Klauzie** – je formulována, jako „nová partnerka“ eGona, která přináší do eGovernmentu nový úkaz tzv. cloud computing, což je sdílení hardwarových i softwarových prostředků pomocí sítě a zajišťuje, aby informační a komunikační technologické projekty byly více efektivnější a levnější a aby umožňovaly přechod od současného stavu blížícího se správě majetku k modelu poskytování a odebírání služeb.

Postupem času dochází ke spojení těchto dvou symbolů eGovernmentu, jelikož nároky na provoz projektů se neustále navyšují. Provozní rozpočty, ale i objem investovaných financí narůstá a počet nových systémů, které jsou komplikovanější, vzájemně provázanější a náročnější na provozování, se promítají do nákladů spojené s rozvojem elektronizace. Je nutností zvažovat, jak využít realizované investice a zároveň stlačit provozní potřeby a nároky vznikající s každým novým systémem uváděným do provozu.

4.4.1 Czech POINT

Cílem projektu Český Podací Ověřovací Informační Národní Terminál (Czech POINT) je zredukovat přílišnou byrokracii ve vztahu občan – veřejná správa. V současné době je občan nucen při vyřizování svých záležitostí navštívit několik

úřadů, ačkoli se jedná o vyřízení jednoho problému. Czech POINT je místem veřejné správy, kde je možno vyřídit určité záležitosti najednou, tak aby občan nebyl nucen obíhat jednotlivé úřady. Je zde možné získat a ověřit data z veřejných i neveřejných informačních systémů, úředně ověřit listiny a dokumenty a převést je do elektronické podoby a naopak, získat informace o průběhu správních řízení ve vztahu k občanovi i předložit podání pro zahájení řízení správních orgánů. Je místem, které usnadňuje komunikaci občana se státem a poskytuje data ve správě státu. Mezi služby, které tento projekt poskytuje, patří:²⁸

- Výpis z Katastru nemovitostí,
- Výpis z Obchodního rejstříku,
- Výpis z Živnostenského rejstříku,
- Výpis z Rejstříku trestů,
- Přijetí podání dle živnostenského zákona (ohlášení živnosti, ohlášení údajů a jejich změn, žádost o koncesi...),
- Výpis z bodového konta řidičů,
- Vydání ověřeného výpisu ze Seznamu kvalifikovaných dodavatelů (veřejné zakázky),
- Zaregistrování provozovatelů autovlaků,
- Výpis z insolventního rejstříku,
- Datové schránky a autorizovanou konverzi dokumentů,
- Centrální evidenci ověřovacích doložek,
- Dočasné uložení zkonvertovaných dokumentů.

CzechPOINT@home („Portál občana“) v návaznosti na projekt „Czech POINT“ je plánován systém, který zajistí podporu elektronické komunikace mezi občany a veřejnou správou, a který by měl umožňovat vyřízení záležitostí z domova prostřednictvím internetu. Tento systém bude propojen na základní registry veřejné správy a sloučen s funkcemi Czech POINT.

CzechPOINT@office slouží pro interní potřeby úřadů a jeho součástí jsou agendy, které úřady a orgány veřejné moci spravují. Služby, které poskytuje, se neustále

---

²⁸ ŠTĚDRŮŇ, B., et al. *Právní aspekty e-governmentu v České republice*. Praha, 2011, s. 119-122.

rozvíjejí a v současnosti lze mezi ně zařadit výpis a opis z rejstříku trestů z moci úřední, autorizovanou konverzi z moci úřední, agendy matrik, ohlašoven a soudů. Zpřístupnění k jednotlivým agendám je umožněno Správcem centrály dle stanovených pokynů Ministerstva vnitra.²⁹

„Tab. 2: Počet vydaných výstupů na všech Czech POINT k 1. 4. 2012“³⁰

	Rok 2007	Rok 2008	Rok 2009	Rok 2010	Celkem
Katastr nemovitostí (KN)	28.379	230.406	349.666	441.704	1.597.488
Obchodní rejstřík (OR)	24.144	150.791	250.641	327.225	1.174.945
Živnostenský rejstřík (ŽR)	1.338	7.656	31.666	55.357	178.178
Rejstřík trestů (RT)	0	595.615	712.638	790.117	3.108.191
Centrální registr řidičů (BODY)	0	0	104.744	85.442	293.047
Systém kvalifikovaných dodavatelů (SKD)	0	0	4.512	8.070	22.561
Konverze dokumentů E-L (KD-EL)	0	0	6.805	83.484	217.534
Konverze dokumentů L-E (KD-LE)	0	0	4.389	7.695	47.124
Žádost o zřízení datové schránky (DS)	0	0	15.944	12.417	39.379
Ostatní (Ostatní)	0	0	2.074	2.277	6.905
Celkem:	53.861	984.468	1.483.079	1.813.788	6.685.352

4.4.2 Základní registry

Mezi jedny z největších plánovaných informačních projektů patří základní registry, které nejvíce ovlivní komunikaci a kvalitu práce veřejné správy, využívajících občany a podnikateli. Dojde ke sjednocení dat v jednotlivých databázích, čímž se omezí neustále se opakující zadávání dat úředníků, které jsou vyžadovány po občanech při vyřizování potřebných úředních záležitostí. Základním prvkem je tzv. referenční údaj, který bude využit jako údaj zaručený, platný a aktuální, bez nutnosti jeho ověření. Proto jakoukoliv změnu, kterou občan uvede např. změnu jména či adresy, nebude nucen hlásit jednotlivým úřadům, ale automaticky se tato změna v základních registrech prováže. Provoz těchto projektů přinese i mnohem větší bezpečnost dat a větší ochranu osobních údajů. Přístup k datům v registrech bude mít jen ten úředník, který k tomu má

²⁹Czech POINT [online]. 2012 [cit. 2012-03-28]. Dostupné z WWW: <<http://www.czechpoint.cz/web/?q=node/380>>.

³⁰Aktuální statistiky Czech POINT [online]. 2012 [cit. 2012-04-01]. Dostupné z WWW: <<http://www.czechpoint.cz/web/?q=node/488>>.

zákonné zmocnění a občan si bude moci zpětně vyžádat, který pracovník nahlížel do jeho evidence. Základní registry se budou členit do čtyř kategorií:³¹

- **Registr obyvatel (ROB)** – tento registr bude spravovat Ministerstvo vnitra a bude obsahovat základní údaje o občanech a cizincích s povolením k pobytu (jméno a příjmení, datum narození, datum úmrtí, adresu, občanství a čísla elektronicky čitelných dokladů),
- **Registr práv a povinností (RPP)** – obsahuje referenční údaje o působnosti orgánů veřejné moci, včetně údajů o oprávněnosti přístupu k datům v registrech, jejich případných změnách a zajišťuje bezpečnou správu dat občanů a subjektů vedených v informačních systémech,
- **Registr osob (ROS)** – doposud označován jako automatizovaný registr ekonomických subjektů (ARES), který bude evidovat záznamy o právnických a podnikajících fyzických osobách, orgánech veřejné moci, sdruženích a církvích,
- **Registr územní identifikace, adres a nemovitostí (RUIAN)** – sdružuje údaje o základních a správních prvcích z Územně identifikačního registru a z Katastru nemovitostí.

Všechny tyto čtyři základní registry budou fungovat v rámci **Informačního systému základních registrů, tzv. ISZR** (viz Obr. 1) a jeho správcem bude nově vzniklý státní úřad (Správa základních registrů). Technologickou stránku informačního systému budou zajišťovat Komunikační infrastruktura veřejné správy (KIVS) a Centrální místo služeb (CMS). Pro fungování systému je zapotřebí tzv. převodníku identifikátorů osob tzv. ORG, který bude spravovat Úřad pro ochranu osobních údajů. Hlavní podstatou tohoto systému je zabezpečení osobních dat.³²

---

³¹Základní registry veřejné správy [online]. 2012 [cit. 2012-04-02]. Dostupné z WWW: <<http://www.mvcr.cz/clanek/zakladni-registry-verejne-spravy.aspx>>.

³²Základní registry [online]. 2012 [cit. 2012-04-02]. Dostupné z WWW: <<http://www.pojistenec.cz/zakladni-registry.htm>>.

5 Datové schránky

5.1 Pojem datové schránky

O způsobech elektronické komunikace s institucemi veřejné správy se v České republice hovoří nejméně deset let a problémy vývoje se objevovaly především v technické stránce, konkrétně v možnosti připojení k internetu a absence pozitivní právní úpravy, nezbytné pro plánování dalšího rozvoje eGovernmentu. Neschopnost jednotlivých resortů domluvit se na společné koncepci, postupu a propagaci projektů, jako byla např. možnost využití elektronického podpisu, znamenalo řešit tuto problematiku novými způsoby, které by zjednodušily „klasickou“ cestu podávání a doručování dokumentů nejen mezi občany a úřady, ale i mezi státními institucemi navzájem. Snahou bylo vytvořit takový projekt, který by umožňoval komunikaci v elektronické podobě a ne pouze v listinné. Proto bylo nutné sjednotit rozdílné úpravy ve správním, soudním, občanském a trestním řádu a také v zákonu o správě daní, poplatků a mnoha dalších právních předpisech. Jedním z těchto „zvláštních právních předpisů“ je zákon o doručování a podávání, který řeší otázky kolem způsobu doručování mezi subjekty a bezpečnosti přenosu dat účastníků. Tímto vstupuje na scénu eGovernmentu dlouholetý diskutovaný projekt „datové schránky“, které Ministerstvo vnitra ČR předkládá, jako celosvětově ojedinělý způsob rozvoje elektronické komunikace při výkonu veřejné moci. Tento projekt představuje *revoluci* ve vývoji informačních a komunikačních technologií a dnem 1. července 2009 nabývá účinnosti zákon³³ o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů v souvislosti s předcházející novelou zákona³⁴ o archivnictví a spisové službě.

*„Cílem datové schránky je přiblížení úřadu k občanovi za pomoci elektronických nástrojů, zrychlení a průkaznost komunikace mezi občanem a úřadem a komunikace mezi orgány veřejné moci.“*³⁵ Datová schránka pracuje, jako úschovna dat umístěných

---

³³ ČESKO. Zákon č. 300/2008 Sb. o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů (zákon o eGovernmentu). In *Sbírka zákonů, Česká republika* [online]. 2008, částka 98, s. 4491-4500. Dostupné z WWW: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=300/2008&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy>.

³⁴ ČESKO. Zákon č. 499/2004 Sb. o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů (spisový zákon). In *Sbírka zákonů, Česká republika*. [online] 2004, částka 173, s. 9742-9780. Dostupné z WWW: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka.zakonu/SearchResult.aspx?q=499/2004&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy>.

³⁵ ŠTĚDRŇ, B., et al. *Právní aspekty e-governmentu v České republice*. Praha, 2011, s. 115.

v jednom informačním systému a sjednocuje rozdílné způsoby doručování. Nejedná se o e-mailovou formu komunikace, ale o způsobu přenosu vloženého dokumentu v elektronické podobě do konkrétní datové schránky. Tímto je garantován bezpečný přenos datové zprávy přímému adresátu s tím, že je považována za vyzvednutou, po 10 dnech od jejího doručení a to i v případě, kdy není adresátem vyzvednuta. Tento proces výrazně urychluje spoustu řízení, neboť doposud bylo nutné vyčkávat, zda obeslaný adresát si zásilku, která je zaslána poštou, vyzvedne či nikoliv a zda se vůbec nachází na uvedené adrese. Z tohoto důvodu má každý uživatel zřízenou svou vlastní datovou schránku. Systém, který veškeré úkony vztahující se k provozu datových schránek spravuje, je Informační systém datových schránek (ISDS), jehož úkolem je dohled nad správným chodem přenosu zpráv a kontrola každé zprávy zda má všechny nezbytné náležitosti. Zaručuje identifikaci uživatelů při elektronické komunikaci, což charakterizuje systém datových schránek, jako nový *zaručený komunikační kanál* s ručením provozovatele za evidovaná data. V případě potřeby je zajištěna spolupráce s jednotlivými informačními systémy a základními registry.³⁶

Informace o datových schránkách a jejich uživateli eviduje informační systém datových schránek, který spravuje Ministerstvo vnitra, a bližší informace o této službě jsou uvedeny na webové stránce – www.datoveschranky.info. Tento systém využívá data z evidence obyvatel, proto dojde-li k jakékoliv změně, jsou příslušné orgány povinny bezodkladně informovat Ministerstvo vnitra, o nutnosti provedení zápisu nebo výmazu osob z dané evidence. Provozovatelem informačního systému datových schránek je držitel poštovní licence - Česká pošta s. p. a dodavatelem systému je Telefónica O2. Ministerstvo vnitra zajišťuje průkaznost doručování datových zpráv a kontroluje případné napadení systému datových schránek, jejichž časová přístupnost je nepřetržitá po celý týden s výjimkou plánovaných odstávek v rozsahu maximálně 96 hodin ročně v časovém rozmezí mezi 18 – 7 h.³⁷

5.2 Použití datových schránek

Vzhledem k tomu, že většina budoucích uživatelů, především soukromých osob, nástup datových schránek nijak moc neregistrovala a vzrůstaly obavy z toho, jak

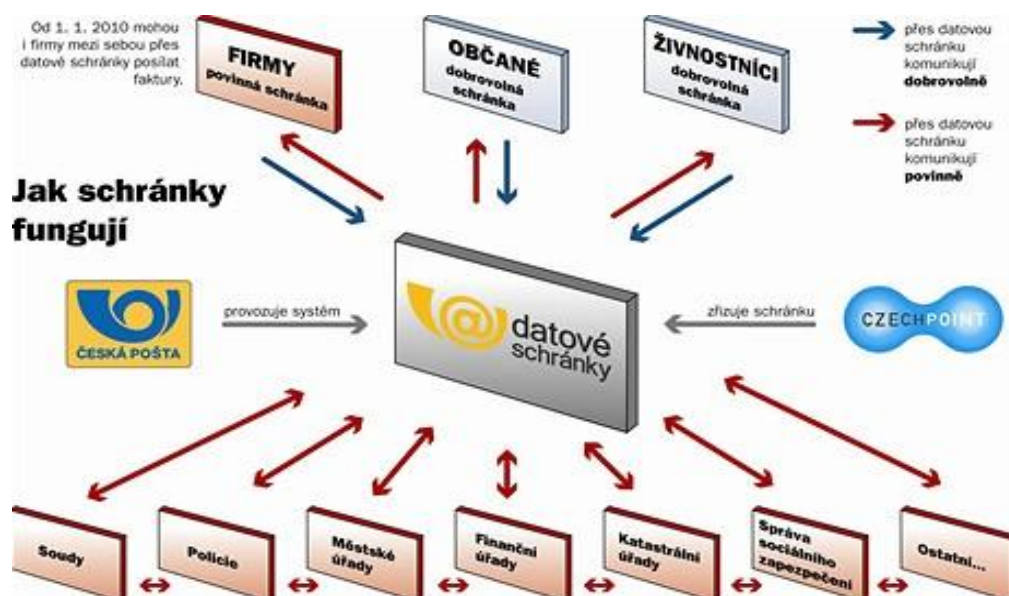
---

³⁶JIRKOVSKÝ, M. Datové schránky. *Egovernment* [online]. 2008, č. 4 [cit. 2012-04-09]. Dostupné z WWW: <<http://www.egovernment.cz/archiv/PDF%204-08/1.pdf>>. ISSN 1801- 9420.

³⁷*Datové schránky* [online]. 2010-2012 [cit. 2012-04-10]. Dostupné z WWW: <<http://www.datoveschranky.eu>>.

zvládnou veškeré subjekty přípravu na implementaci datových schránek ve své organizaci, došlo k oddálení spuštění ostrého provozu projektu na 1. listopad 2009. Původně byla datová schránka plánována ke komunikaci orgánů veřejné moci mezi sebou a se soukromými subjekty, později byla umožněna i mezi dvěma soukromými subjekty navzájem a to způsobem, že od 1. ledna 2010 mohou být do datové schránky doručovány faktury a obdobné výzvy k zaplacení a od 1. července 2010 jakékoliv dokumenty. Tím se rozšířila možnost komunikace nejen s orgány veřejné správy (soudy, policie, úřady apod.), ale také mezi soukromými uživateli datových schránek.

„Obr. 2: Proces datových schránek“³⁸

Provozovatel datových schránek, konkrétně Česká pošta s. p. má ze zákona nárok na odměnu za provozování Informačního systému datových schránek a na základě smlouvy podepsané s Ministerstvem vnitra jsou stanoveny poplatky za zprostředkování odesílání zpráv prostřednictvím datové schránky, které jsou hrazeny z prostředků státního rozpočtu, vyčleněných na poskytování této služby. Zpoplatněny jsou vždy odesílané zprávy orgánů veřejné moci a u soukromých subjektů, jedná-li se

³⁸PROCHÁZKOVÁ, M. Datové schránky soukromí neochrání. Policie poslala citlivé údaje jinam. *iDNES* [online zpravodaj]. 22.1.2010 [cit. 2012-04-13]. Dostupné z WWW: <http://zpravy.idnes.cz/datove-schranky-soukromi-neochrani-police-poslala-citlive-udaje-jinam-1nu-domaci.aspx?c=A100122_101746_domaci_taj>.

o vzájemně odesílanou korespondenci soukromého charakteru. Výše částky za odeslanou datovou zprávu se odvíjí od počtu odeslaných zásilek.³⁹

„Tab. 3: Cena za odeslanou datovou zprávu dle počtu provedených transakcí“⁴⁰

Cena služby pro uživatele		
Transakcí kumulativně	Cena bez DPH	Cena s DPH
0 - 33 mil.	15,04 Kč	18,048 Kč
33 - 66 mil.	13,36 Kč	16,032 Kč
66 - 100 mil.	11,68 Kč	14,016 Kč
100 - 123 mil.	10,00 Kč	12,00 Kč

Do datových schránek uživatelů vydává přístupové kódy Ministerstvo vnitra, které stejně tak, jako provozovatel, nemá možnost nijak kontrolovat obsah přeposílaných zpráv, čímž zajišťuje bezpečnost zasílaných informací. Datové zprávy jsou zašifrovány při jejich odeslání a jejich rozšifrování probíhá až v okamžiku doručení jejímu adresátovi. K rozlišení jednotlivých datových schránek slouží identifikátor uživatelů, jehož širší spektrum využití je v budoucnosti velmi pravděpodobné.⁴¹ Pro plné využití služeb datové schránky je nutné provést uživatelské nastavení, především aktivovat oznámení o příchozích zprávách, kde je možnost výběru nastavení upozornění formou e-mailu nebo sms zprávou na mobilní telefon, jejíž cena je 3 Kč. Dále je možné aktivovat si další doplňkové služby ve spojitosti s datovými schránkami, mezi něž patří:⁴²

- **Poštovní datová zpráva (PDZ)**

Tato služba umožňuje komunikaci mezi datovými schránkami fyzických osob, podnikajících fyzických osob a právnických osob. Jedná se o bezpečný způsob

³⁹Datové schránky [online]. 2010-2012 [cit. 2012-04-10]. Dostupné z WWW: <<http://www.datoveschranky.eu>>.

⁴⁰PETERKA, J. Datové schránky : Jak funguje zasílání faktur? *Lupa* [online]. 2010 [cit. 2012-04-10]. Dostupné z WWW: <<http://www.lupa.cz/clanky/datove-schranky-jak-funguje-zasilani-faktur>>. ISSN 1213-0702.

⁴¹SMEJKAL, V. Datové schránky nastupují. *Právní rádce* [online]. 2009, č. 7 [cit. 2012-04-10]. Dostupné z WWW: <<http://pravniciradce.ihned.cz/c1-37865170-datove-schranky-nastupuji>>. ISSN 1213-7693op

⁴²Poštovní datová zpráva [online]. 2010 [cit. 2012-04-15]. Dostupné z WWW: <<http://www.postovnidatovazprava.cz/index.html>>.

elektronické komunikace, s využitím zejména při požadavku odesílatele o dodání dokumentu právně prokazatelným způsobem. Nahrazuje nutnost osobního kontaktu (např. při uzavírání smluv, ohlášení změn), odesílání dokumentů doporučeně poštou (faktury, smlouvy, objednávky, důvěrné informace) nebo komunikaci bez garantovaného dodání. Uživatel v případě aktivování této služby si může vybrat, zda chce být pouze příjemcem soukromých datových zpráv nebo zda bude datové zprávy i soukromě odesílat. Příjem datových zpráv je bezplatný a je nutné vyjádření souhlasu uživatele s příjmem datových zpráv, který se provede v klientském menu datové schránky. Pokud chce uživatel datové zprávy i odesílat, tak tato služba je od provozovatele zpoplatněna. Zatímco u „veřejnoprávních“ datových zpráv je cena pouze jednosložková a s počtem odeslaných zásilek klesající, u „komerčních“ zpráv je cena dvousložková, která se skládá, jak z ceny za odeslanou datovou zprávu, tak měsíčního paušálního poplatku, který uživatel nemusí hradit pouze v případě, pokud v daném měsíci neodešle žádnou zprávu.

„Tab. 4: Poplatek za odeslání datové zprávy ke dni 15. 4. 2012“⁴³

	Cena bez DPH	Cena s DPH
Cena / 1 PDZ	11,68	14,016
Odeslání odpovědní datové zprávy	11,68	14,016
Odeslání dotované datové zprávy	11,68	14,016

„Tab. 5: Měsíční paušální poplatek za využívání služby PDZ“⁴⁴

Počet zpráv odeslaných v měsíci	Cena/měsíc bez DPH
1 - 10	50 Kč
11 - 50	35 Kč
50 a více	20 Kč

Vzhledem k tomu, že cena u komerční zprávy je ve stejné výši, jako u nekomerční a přičteme-li paušální poplatek, dostáváme se k situaci, kdy nakonec *slibovaná výhodnost vzájemné komunikace* mezi soukromými subjekty, je dražší, než využívání klasické poštovní zásilky. Pokud tedy uživatel odešle jednu datovou zprávu soukromého charakteru, je její cena $11,68 + 50 = 61,68$ Kč (resp. 74,016 Kč včetně DPH), což zrovna nepředstavuje úsporný způsob elektronické komunikace uživatele.

⁴³Datové schránky : Poštovní datová zpráva [online]. 2012 [cit. 2012-04-15]. Dostupné z WWW: <<http://www.datoveschranky.info/cz/aditivni-sluzby/postovni-datova-zprava-id34587/>>.

⁴⁴Datové schránky : Poštovní datová zpráva [online]. 2012 [cit. 2012-04-15]. Dostupné z WWW: <<http://www.datoveschranky.info/cz/aditivni-sluzby/postovni-datova-zprava-id34587/>>.

Z toho důvodu se Ministerstvo vnitra snaží vyjednat s provozovatelem nižší sazbu za odeslání jedné datové zprávy, ale prozatím se její výše odvíjí od celkového počtu odeslaných zásilek, než aby byl vytvořen specifický ceník přímo určený pro Poštovní datové zprávy. Novela zákona 300/2008 Sb. o elektronických úkonech a autorizované konverzi zavedla změny související s datovou schránkou a to v doručení Poštovní datové zprávy, která je považována za doručenu v okamžiku, kdy se uživatel přihlásí do datové schránky, dále možnost odpovědní datové zprávy, na kterou je možné bezplatně odpovědět (poplatek hradí odesílatel) a službu dotované datové zprávy, která umožňuje nastavení jedné a více datových schránek, ze kterých jsou hrazeny veškeré odeslané Poštovní datové zprávy, s možností určení maximálního počtu dotovaných zpráv a dobu vypršení této služby.

- **datový trezor**

Vzhledem k tomu, že platnost datové zprávy je 90 dnů a poté dochází k jejímu výmazu z datové schránky, je možnost si aktivovat úložiště datových zpráv tzv. *datový trezor*, do něhož jsou zprávy po uplynutí dané lhůty automaticky přesouvány. Umožňuje dále pracovat s uloženými daty, filtrovat je a archivovat. Využití této služby je finančně výhodnější, oproti autorizované konverzi dokumentů nebo provozu vlastní spisové služby, taktéž je zajištěna bezpečnost a ochrana dat, která jsou uložena v informačním systému služby pod garancí České pošty. Pořízení služby datový trezor je možné nechat si zřídit na poště, kontaktních místech Czech POINT a také elektronickou cestou na adrese www.datovy-trezor.cz.

- **konverze dokumentů**

Pokud je nutné převést dokument z elektronické podoby do listinné a naopak, provede se tzv. *autorizovaná konverze* dokumentu. Konverze může být provedena na kontaktních místech Czech POINT, která jsou na pracovištích České pošty, zastupitelských, krajských a obecních úřadech a také u notářů, exekutorů a advokátů určených k poskytování této služby. Tyto subjekty mají povinnost, uchovávat si evidenci každé konverze po dobu 10 let. Potřebuje-li občan převést datovou zprávu do listinné podoby, např. rozhodnutí soudu, výpis z rejstříku apod., které mohou být

uloženy jak v datové schránce, tak na technickém disku s laserovým záznamem (CD nebo DVD), provede se konverze dokumentu, jehož originál zůstává v datové schránce, jako soubor PDF. Taktéž proces konverze z listinné podoby do elektronické, je možné uskutečnit převedením do datové schránky nebo na optický nosič. Dokument, který vznikl formou konverze, má stejný právní účinek, jako ověřená kopie originálu dané listiny před konverzí. Autorizovaná konverze nemusí být provedena u dokumentů, u nichž není nutnost prokazování originálu, ale u kterých postačí jejich naskenování a zaslání datovou schránkou, která tímto zaručuje ověření odesilatele. Konvertovat nelze dokumenty, které by mohly obsahovat škodlivý kód, který by mohl poškodit informační systém subjektu provádějícího konverzi, dále listiny, které nelze konverzí nahradit (občanský a řidičský průkaz, cestovní doklad, služební průkaz aj.), listiny, které byly opraveny, doplněny a listiny, které svým obsahem a náležitostmi neopovídají stanoveným předpisům.⁴⁵ Služba autorizované konverze je zpoplatněna a částka za tuto službu je 30 Kč.

Dle zákona č. 300/2008 Sb. o elektronických úkonech a autorizované konverzi je použití datových schránek:⁴⁶

- **povinné** u obousměrné komunikace orgánů veřejné moci mezi sebou, nebo vůči některým právníckým osobám, které mají datovou schránku zřízenou ze zákona a právníckým a fyzickým osobám, které si zřídily datovou schránku na vlastní žádost:
  - právnícké osoby zapsané v obchodním rejstříku,
  - právnícké osoby zřízené zákonem,
  - advokáti, daňový poradci (povinnost od 1. července 2012),
  - insolvenční správci (povinnost od 1. července 2012),
  - orgány veřejné moci.

- **nepovinné** u komunikace fyzických a právníckých osob vůči orgánům veřejné moci:

---

⁴⁵ŠTĚDRŇ, B., et al. *Právní aspekty e-governmentu v České republice*. Praha, 2011, s. 112-113.

⁴⁶ŠTĚDRŇ, B., et al. *Právní aspekty e-governmentu v České republice*. Praha, 2011, s. 115-117.

- právnické osoby nezapsané v obchodním rejstříku,
- podnikající fyzické osoby,
- fyzické osoby.

5.3 Bezpečné přihlášení uživatelů

Vzhledem k tomu, že datové schránky shromažďují citlivé údaje, je nutné zajistit bezpečné prostředí proti případnému napadení interních údajů. Z toho důvodu nejsou identifikační a ověřovací údaje ukládány v Informačním systému datových schránek. U každé datové zprávy je kontrolováno, zda její soubor je ve správném formátu a zda neobsahuje nebezpečné kódy. Pokud je shledána, jako nevyhovující dle daných předpisů, dochází k jejímu smazání, o čemž je zároveň vyrozuměn majitel datové schránky. Přijaté datové zprávy jsou zakódovány tak, že k nim nemá přístup žádná neoprávněná osoba a to dokonce ani správci systému provozovatele. Tímto je uživateli poskytnuta ochrana všech důvěrných informací. Informační systém datových schránek neprohlíží obsah zpráv, ale pouze je přijímá a eviduje procesy uživatelů tak, aby v případě nutnosti doložení, měly důkazní sílu zákona. Tyto záznamy jsou trvale a nesmazatelně ukládány s možností jejich pozdějšího použití pro doložení všech důležitých procesů s datovými schránkami uživatelů. Osoby pracující s datovými schránkami na straně provozovatele musí splňovat veškeré předpoklady pro nakládání s takto citlivými údaji, a proto musí splňovat veškerá přísná kritéria pro tuto profesi.⁴⁷

Uživatelé se do informačního systému datových schránek mohou přihlásit několika způsoby:

- jménem a heslem
- heslem a certifikátem
- jménem, heslem a jednorázovým heslem tzv. OTP kódem

K přihlášení do datové schránky, je nutné použít Ministerstvem vnitra zaslané přístupové údaje, kterými jsou uživatelské jméno a heslo. Po prvním přihlášení je možné provést změnu vstupního hesla, ale z důvodu větší bezpečnosti, je doporučováno navíc použít přihlašovací certifikát, který za poplatek poskytne jeden z akreditovaných

⁴⁷*Datové schránky : Bezpečnost* [online]. 2011 [cit. 2012-04-17]. Dostupné z WWW: <<http://www.datoveschranky.info/cz/dulezite-informace/bezpecnost-id34682/>>.

poskytovatelů certifikačních služeb. Novou ověřovací metodou uživatele je možnost přihlášení jednorázovým heslem, které zajišťuje zvýšení bezpečnosti přihlášení do datové schránky a je pouze na uživateli, zda se rozhodne tuto službu využívat nebo ne. Jednorázové heslo je zasíláno formou placených SMS, nebo si ho může uživatel vygenerovat na mobilním telefonu, bez nutnosti připojování do datové sítě mobilních operátorů. Bezpečnost je zajištěna i přenosem daného hesla, protože je doručováno nezávislým komunikačním kanálem a pro každé přihlášení je zasláno nové heslo. Pro využití této služby je nutná podpora operačních systémů mobilního telefonu a v případě jeho ztráty, je nutné požádat na kontaktním místě Czech POINT, o vydání nových přihlašovacích údajů.⁴⁸ Jelikož se jedná o službu zajišťující vyšší bezpečnost osobních dat, je běžně využívána v oblasti zdravotnictví, školství, informačních technologií, ale také v bankovníctví aj.

Bezpečnost údajů v datové schránce je možné také zajistit formou bezpečného klíče, který představuje vyšší stupeň zabezpečení, než jednorázové heslo a je určen pro použití všech subjektů využívajících datovou schránku. Bezpečný klíč je nabízen v několika variantách, které jsou rozlišeny dle potřeb jednotlivých uživatelů, jejich způsobů využití datových schránek a typu certifikátu, který může být komerční nebo kvalifikovaný.

Kvalifikovaný certifikát musí obsahovat veškeré předepsané náležitosti dle zákona 227/2000 Sb. o elektronickém podpisu a má stejnou prokazatelnost identity občana, jako např. občanský průkaz. Použitím tohoto certifikátu je datové zprávě zaručena stejná právní účinnost, jako ručně podepsané listině a zaručuje, že se nedostane do rukou neoprávněným osobám. *Komerční certifikát* vystavuje za poplatek certifikační autorita a na rozdíl od kvalifikovaného certifikátu, nemusí striktně dodržovat náležitosti dané zákonem. Z toho důvodu však některé instituce tento typ certifikátu nemusí akceptovat. Jeho uplatnění je především ve vzájemné komunikaci mezi subjekty, pro které je tento typ certifikátu plně dostačující.⁴⁹

Bezpečný klíč je uložen na USB tokenu, což je zařízení připomínající „flashdisk“ a přístup je k němu umožněn pouze uživateli, za pomoci speciálního kódu (PIN) a instalovaného softwaru, přímo určeného k použití této služby. Token zajišťuje, že soukromý klíč není možné zkopírovat, a ani v případě ztráty klíče, není možné získat kód z přihlašovacího počítače. Pro zajištění nejvyšší bezpečnosti datových zpráv, se

---

⁴⁸Česká pošta s. p. Třetí autentizační metoda. *Egovernment* [online]. 2011 č. 2 [cit. 2012-04-18]. Dostupné z WWW: <<http://www.egovernment.cz/archiv/PDF%202-11/10.pdf>>. ISSN 1801-9420.

⁴⁹*Certifikát* [online]. 2011 [cit. 2012-04-18]. Dostupné z WWW: <<http://www.tsoft.cz/certifikat>>.

doporučuje použití kombinace USB tokenu a certifikátu. Jednotlivé typy bezpečných klíčů jsou:⁵⁰

- *bezpečný klíč KOMPLET* - je určen pro uživatele, kteří chtějí vyšší bezpečnost své datové schránky a zároveň chtějí opatřit datové zprávy zaručeným elektronickým podpisem; součástí je osobní kvalifikovaný a komerční certifikát, USB token a příslušný software,
- *bezpečný klíč přístupový* – tento produkt je poskytován pro nové uživatele nebo ty, kteří již kvalifikovaný certifikát využívají; zde je součástí USB token, software a osobní komerční certifikát,
- *bezpečný klíč podpisový* – tento produkt je určen pro uživatele, kteří požadují vystavení kvalifikovaného certifikátu a jsou již vlastníci certifikátu komerčního; součástí tohoto balíčku je USB token, software a osobní kvalifikovaný certifikát.

Produkt *bezpečný klíč* je možné si zajistit na pobočkách České pošty, kde je kontaktní místo Czech POINT, nebo prostřednictvím elektronické objednávky.

5.4 Procesy uživatelů datových schránek

5.4.1 Fyzické osoby

Mezi subjekty, které nejsou povinny spravovat datové schránky, patří fyzické osoby (občan), podnikající fyzické osoby (dle živnostenského zákona nebo jiných zvláštních předpisů – advokáti, daňový poradci a insolvenční správci, pro něž povinnost datových schránek vzniká od 1. července 2012) a některé právnické osoby. Mají však možnost využívat výhod datové schránky na základě podání žádosti o její zřízení.

- ***zřízení datové schránky***

Žádost o zřízení datové schránky se zasílá Ministerstvu vnitra a není nutné ji nijak složitě sepisovat, ale stačí pouze vyplnit formulář, který je dostupný na internetu. Vyplněná žádost může být podána osobně na podatelnu Ministerstva vnitra ČR, zaslána

---

⁵⁰Česká pošta, s. p. Česká pošta nabízí vylepšený bezpečný klíč k datové schránce. *Egovernment* [online]. 2010 č. 4 [cit. 2012-04-18]. Dostupné z WWW: <http://www.egovernment.cz/archiv/PDF%204-10/10.pdf>. ISSN 1801-9420.

poštou s úředně ověřeným podpisem žadatele nebo elektronickou poštou na adresu posta@mvcv.cz, kde žádost musí být opatřena elektronickým podpisem. Pokud jsou tyto způsoby doručení pro žadatele nevyhovující, je také možnost navštívit kontaktní místo Czech POINT, kde k podání žádosti je nutné předložení občanského průkazu. Každá fyzická osoba a podnikající fyzická osoba může mít zřízenou pouze jednu datovou schránku bez ohledu na počet podnikatelských činností, kromě advokacie, daňového poradenství a insolvenčního správcovství, u kterých se zřizuje samostatná datová schránka podnikající fyzické osoby tzn., pokud je advokát současně soudním tlumočnickem, musí mít jednu datovou schránku zřízenou ze zákona a další na základě žádosti pro podnikající fyzické osoby – tlumočnictví, či další podnikatelské činnosti. Z toho vyplývá, že za určitých okolností může mít fyzická osoba několik datových schránek najednou, např. v kombinaci advokát + tlumočnick + občan. Datové zprávy zasílané podnikající fyzické osobě tak nemohou být zasílány do datové schránky fyzické osoby. Některé profese, které jsou zahrnuty, jako podnikání dle zvláštních předpisů (lékaři, patentový zástupci, znalci a tlumočníci, auditoři, autorizovaný architekti apod.) v souvislosti s různými profesemi živnostenského či neživnostenského charakteru, nemají nárok na více datových schránek. Pokud tedy např. znalec současně provozuje jinou živnost, má zřízenou pouze jednu datovou schránku pro podnikající fyzické osoby. Služba zřízení datové schránky je bezplatná a přístupové údaje jsou žadatelům zaslány do 3 dnů ode dne přijetí žádosti o zřízení datové schránky.⁵¹Náležitosti žádosti jsou:

- jméno a příjmení žadatele,
- datum narození,
- místo a okres narození; pokud se fyzická osoba narodila v cizině, je nutné uvést místo narození a stát,
- státní občanství, není-li fyzická osoba státním občanem České republiky,
- identifikační číslo osoby, bylo-li přiděleno (u podnikající fyzické osoby),
- místo podnikání, popřípadě sídlo (u podnikající fyzické osoby).

---

⁵¹*Datové schránky* [online]. 2010-2012 [cit. 2012-04-10]. Dostupné z WWW: <<http://www.datoveschranky.eu>>.

- ***přístupnost k datové schránce***

Do datové schránky, která je zřízena na žádost, je možný přístup v ten okamžik, kdy se její uživatel do ní poprvé přihlásí a to v termínu do 15 dnů ode dne doručení přístupových údajů, které mu bezodkladně zašle Ministerstvo vnitra po zřízení datové schránky. Tato přístupová data jsou zaslána pověřené osobě nebo administrátorovi. Pokud se uživatel rozhodne, že již nechce využívat datovou schránku, požádá Ministerstvo vnitra o zrušení přístupu, které zamezí přístupnosti do 3 pracovních dnů. V případě ztráty nebo odcizení přístupových dat, jsou uživateli zaslána nová hesla. **K znepřístupnění datové schránky** dochází také v případě⁵²:

- úmrtí majitele datové schránky,
- rozhodnutí soudu o prohlášení za mrtvého,
- zbavení nebo omezení způsobilosti dané osoby k právním úkonům,
- omezení osobní svobody uživatele z důvodu vzetí do vazby, výkonu trestu odnětí svobody, výkonu zabezpečovací detence, ochranného léčení nebo ochrany zdraví lidu.

Znepřístupněnou datovou schránku lze opětovně využívat na základě podání žádosti, ale pokud byla žádost o zamezení přístupu v jednom roce podána dvakrát, tak další možný přístup je umožněn až po uplynutí lhůty 1 roku od jejího posledního znepřístupnění.

- ***doručování písemností***

Po zpřístupnění datové schránky fyzické osoby, je orgán veřejné moci povinen ji využívat, jako prostředek k zasílání dokumentů, které by jinak preposílal klasickou poštou a taktéž fyzická osoba může provádět úkony vůči orgánu veřejné moci, umožňuje-li to povaha tohoto úkonu. Dokument se považuje za doručený i v případě, pokud se majitel nepřihlásí do své datové schránky ve lhůtě 10 dnů ode dne, kdy byla zpráva dodána. Výjimkou jsou pouze písemnosti, u kterých je určen náhradní způsob doručení dle platných právních předpisů. Pokud má uživatel opodstatněný důvod, proč

---

⁵² ČESKO. Zákon č. 300/2008 Sb. o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů (zákon o eGovernmentu). In *Sbírka zákonů, Česká republika*. [online] 2008, částka 98, s. 4491-4500. Dostupné z WWW: http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=300/2008&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy.

si nemohl vyzvednout datovou zprávu ve stanovené lhůtě, může do 15 dnů od dané překážky žádat o prominutí úkonu. Doručení úředních listin do datové schránky má stejný právní účinek, jako doručení do vlastních rukou a taktéž úkony učiněné fyzickou osobou, nebo jím pověřenou, vůči orgánům veřejné moci mají stejný účinek, jako písemné podepsané dokumenty.⁵³

5.4.2 Právnícké osoby

- ***zřízení datové schránky***

Právnícké osoby zřízené zákonem nebo zapsané v obchodním rejstříku mají povinnost ze zákona používat datovou schránku, která je zřizována automaticky a bezplatně, jakmile Ministerstvo vnitra obdrží informaci o jejich zapsání. Každá právnícká osoba má nárok na jednu datovou schránku. Pro ostatní právnícké osoby je datová schránka zřízena na základě jejich vlastní žádosti do 3 pracovních dnů ode dne podání a musí obsahovat tyto náležitosti:

- jméno nebo obchodní název firmy,
- identifikační číslo osoby nebo registrační číslo, evidenční číslo či jiný podobný údaj,
- adresu sídla,
- jméno, příjmení, datum narození, adresu pobytu osoby oprávněné jednat jménem právnícké osoby a úředně ověřený podpis této osoby na žádosti,
- stát registrace nebo evidence právnícké osoby.

- ***přístupnost k datové schránce***

Přístupové údaje u datových schránek zřízených ze zákona zasílá Ministerstvo vnitra do vlastních rukou statutárnímu orgánu právnícké osoby, členovi statutárního orgánu právnícké osoby a vedoucímu organizační složky podniku zahraniční právnícké osoby, zapsané v obchodním rejstříku, který je pro ministerstvo směrodatný. Tyto subjekty provedou aktivaci datové schránky do 15 dnů po doručení přístupových údajů.

---

⁵³SMEJKAL, V. Datové schránky nastupují. *Právní rádce* [online]. 2009, č. 7 [cit. 2012-04-10]. Dostupné z WWW: <<http://pravniciradce.ihned.cz/c1-37865170-datove-schranky-nastupuji>>. ISSN 1213-7693

Po uplynutí této lhůty je datová schránka aktivována automaticky a je možné spustit doručování. K jedné datové schránce může mít přístup více osob, které mají vlastní přístupové údaje, ale nemusejí mít přístup ke všem datovým zprávám, které jsou ve schránce - např. pokud je zpráva určena pouze do vlastních rukou adresáta, není ostatním oprávněným osobám přístupná.⁵⁴

K **znepřístupnění datové schránky** dochází: v případě výmazu právnické osoby z obchodního rejstříku nebo dnem zrušení datové schránky. U datové schránky, která byla zřízena na žádost, dochází k zamezení přístupu na základě žádosti oprávněné osoby a znepřístupnění nebo opětovné umožnění přístupu do datové schránky je provedeno nejpozději do 3 pracovních dnů po předložení žádosti. Pokud je datová schránka znepřístupněna dvakrát do roka, je další možný přístup až po uplynutí 1 roku od posledního zamezení přístupu. Pokud dojde ke ztrátě nebo odcizení přístupových údajů, změně orgánu právnické osoby, člena nebo vedoucího organizační složky, je oprávněné osobě zasláno nové heslo, které v případě opětovného zaslání v průběhu 3 let je zpoplatněno ve výši 200 Kč. Ke zrušení datové schránky právnické osoby dochází po uplynutí 3 let ode dne jejího zániku, pokud není určen právní nástupce.⁵⁵

- ***doručování písemností***

Orgán veřejné moci je povinen doručovat úřední listiny do zřízené datové schránky právnické osoby pokud to dovoluje povaha dokumentu. Stejně, jako doručování u fyzické osoby, i zde platí stejný právní účinek takto odeslaného dokumentu, jako by byl zaslán poštou doporučeně (do vlastních rukou adresáta). Pokud si uživatel nevyzvedne došlé datové zprávy do 10 dnů ode dne dodání, považují se tyto dokumenty za doručené. I pro právnickou osobu je možnost žádat o určení neúčinnosti doručení.⁵⁶ Právnická osoba elektronicky komunikuje s orgánem veřejné moci přes datové schránky, jejichž odeslané datové zprávy mají stejný právní účinek, jako dokument písemně provedený a podepsaný.

---

⁵⁴SMEJKAL, V. Datové schránky nastupují. *Právní rádce* [online]. 2009, č. 7 [cit. 2012-04-10]. Dostupné z WWW: <<http://pravnicaradce.ihned.cz/c1-37865170-datove-schranky-nastupuji>>. ISSN 1213-7693

⁵⁵*Datové schránky* [online]. 2011 [cit. 2012-04-12]. Dostupné z WWW: <<http://www.ceskaposta.cz/cz/sluzby/czech-point/datove-schranky/datove-schranky-id28395/>>.

⁵⁶ČESKO. Zákon č. 300/2008 Sb. o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů (zákon o eGovernmentu). In *Sbírka zákonů, Česká republika*. [online] 2008, částka 98, s. 4491-4500. Dostupné z WWW: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=300/2008&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy>.

5.4.3 Orgány veřejné moci

- *zřízení datové schránky*

Orgánu veřejné moci je datová schránka zřizována bezplatně a bezodkladně po jeho vzniku, u notářů a soudních exekutorů po jejich zapsání do zákonem určené evidence. Orgány veřejné moci používají jednu datovou schránku, orgány územního samosprávného celku, městské části hlavního města Praha, městské části nebo obvody statutárních měst využívají jednu datovou schránku, pokud nepožádají o další, většinou z důvodu interních potřeb institucí veřejné správy. Ostatním úřadům, neuvedeným výše, je datová schránka bezplatně zřízena do 3 pracovních dnů ode dne podání žádosti, která musí mít tyto náležitosti:⁵⁷

- název orgánu veřejné moci a název vnitřní organizační složky orgánu veřejné moci,
- identifikační číslo subjektu, adresu,
- jméno, datum narození a adresa pobytu osoby, které mají být zaslány přístupové údaje.

Pokud žádost obsahuje veškeré potřebné náležitosti, Ministerstvo vnitra zašle pověřené osobě přístupová hesla a v případě věcných nedostatků je adresát vyzván k jejich odstranění, jinak nebude možné datovou schránku zřídit.

- *přístupnost k datové schránce*

Přístupová hesla jsou zaslána Ministerstvem vnitra a přístup k datovým zprávám orgánů veřejné moci má vedoucí orgánu a jím určená osoba, které může přesně vymezit, jaké operace v dostupných aplikacích datové schránky může provádět. Přístup do datové schránky je umožněn v okamžiku prvního přihlášení, nejpozději však do 15 dnů po doručení přístupových hesel. K **znepřístupnění schránky** dochází dnem zrušení orgánu veřejné moci, a pokud jde o notáře nebo soudního exekutora, tak ke dni ukončení jejich postavení. V případě odcizení nebo ztráty přístupových hesel, dochází k jejich zneplatnění a je nutné zaslat žádost o nové přístupové údaje. Nová hesla jsou zasílána

---

⁵⁷SMEJKAL, V. Datové schránky nastupují. *Právní rádce* [online]. 2009, č. 7 [cit. 2012-04-10]. Dostupné z WWW: <<http://pravnicradce.ihned.cz/c1-37865170-datove-schranky-nastupuji>>. ISSN 1213-7693.

i v situaci ukončení funkce vedoucího orgánu veřejné moci, do rukou jeho nástupce. Případný správní poplatek je vybírán pouze v případě opětovného podání žádosti o přístupové údaje v průběhu 3 let. Datová schránka je zrušena po uplynutí 3 let ode dne zrušení orgánu veřejné moci.⁵⁸

- ***doručování písemností***

Orgány veřejné moci si doručují dokumenty vzájemně, prostřednictvím datové schránky. Fyzickým (i podnikajícím) a právnickým osobám, zasílá orgán veřejné moci úřední listiny do datové schránky, je-li u daných subjektů zpřístupněna, a pokud není určeno dodat písemnost veřejnou vyhláškou nebo na místě. Dokument u těchto uživatelů je doručen dnem přihlášení oprávněné osoby a u orgánu veřejné moci je to moment dodání. Nepřihlásí-li se do datové schránky právnické osoby, fyzické osoby či fyzické podnikající osoby oprávněná osoba do 10 dnů ode dne, kdy byl dokument doručen do datové schránky, je považován za doručený posledním dnem této lhůty, nevylučuje-li to právní předpis náhradního doručení. Z bezpečnostních důvodů je možnost určit náhradní způsob elektronické komunikace mezi orgány veřejné moci.⁵⁹

---

⁵⁸JIRKOVSKÝ, M. Datové schránky. *Egovernment*. [online]. 2008, č. 4 [cit. 2012-04-13]. Dostupné z WWW: <<http://www.egovernment.cz/archiv/PDF%204-08/3.pdf>>. ISSN 1801-9420.

⁵⁹*Datové schránky právnické osoby*. [online]. 2009 [cit. 2012-04-13]. Dostupné z WWW: <<http://cposta.info/datove-schranky/>>.

6 Zhodnocení projektu datových schránek

6.1 Výhody a nevýhody datových schránek

Zavedení informačního systému datových schránek přinesl změny v procesu doručování dokumentů mezi občany a jednotlivými úřady. Nové projekty a jejich úspěšná implementace většinou závisí na způsobu jejich propagace mezi občany a na úřadech, kterých se nové systémy dotýkají nejvíce. Spuštění ostrého provozu datových schránek provázely obavy, jak tento způsob komunikace bude probíhat a jaká nutná opatření bude potřeba provést pro jejich úspěšné zavedení. Negativně lze hodnotit pozdní vydání prováděcích předpisů, které částečně ovlivnily nedostatečnou připravenost budoucích uživatelů, kteří apelovali na větší propagaci nové služby a nutnost zaškolení zaměstnanců daných úřadů. V případě soukromoprávních subjektů je pořízení datových schránek spjato s technickým vybavením a možností připojení k internetu, u orgánu veřejné moci, nutnost přizpůsobení stávající spisové služby, ke komunikaci s informačním systémem datových schránek.

V současné době je často propagována elektronická komunikace, jako lepší a efektivnější forma jednání občanů s úřady a rychlejší způsob přenosu zpráv i v rámci jednotlivých resortů. Je však důležité uvědomit si, že ne každý dokument lze elektronicky přeposlat, ať už z povahy dokumentu nebo jeho obsahu. V případě datové zprávy není možné přeposlat složku větší než 10 MB a zkonvertovat lze pouze listinu tomu odpovídající. Jednotlivé dokumenty jsou shromažďovány na jednom centrálním místě, jehož zřizovatelem je Ministerstvo vnitra, což z hlediska ekonomického, je jistě výhodnější, než spravovat několik malých úložišť, na druhou stranu vyvstává otázka, zda by nebylo lepší využít nezávislého institutu. Jako jiné projekty i systém datových schránek provází občasná technická a softwarová nedostatky, nicméně je snahou tyto problémy potlačit na minimum. Důležitějším úkolem bylo zajistit dostatečné bezpečnostní opatření datových schránek proti možným napadením citlivých údajů datových zpráv. Z toho důvodu byl nucen provozovatel systému po zahájení provozu datových schránek, posílit stávající bezpečnostní zajištění.⁶⁰

---

⁶⁰ *Výhody a nevýhody datových schránek* [online]. 2010 [cit. 2012-04-20]. Dostupné z WWW: <<http://www.datoveschranky.eu/informace-o-datovych-schrankach/zaver-teorie/vyhody-a-nevyhody-datovych-schranek>>.

Datové schránky jsou povinně využívány státními orgány ke komunikaci mezi sebou a s právníckými osobami. U ostatních subjektů je tento způsob korespondence dobrovolný a záleží na každém jedinci, zda možnost přeposílání dokumentů touto formou je pro něj přijatelnější a úspornější. Pro běžného uživatele lze výhodu datových schránek specifikovat z hlediska:

- *přístupnosti* – možnost přístupu k systému datových schránek prostřednictvím internetu; přístupnost k seznamu držitelů datových schránek,
- *časové úspory* – klient nemusí nosit úřední dokumenty na poštu, ale může je kdykoliv odeslat prostřednictvím informačního systému,
- *finanční úspory* – zřízení datové schránky je pro fyzické, podnikající fyzické a právnícké osoby bezplatné,
- *zastupitelnosti uživatele* – majitel datové schránky může pověřit oprávněnou osobu, která bude mít přístup k doručovaným dokumentům,
- *četnosti* – rozšířenost uživatelů datových schránek, což je ovlivněno jejich povinnostmi ze zákona, využívat tento systém k doručování úředních listin ; především u orgánů veřejné moci a právníckých osob,
- *využitelnosti* – datovou schránku mohou občané využít k doručování písemností jednotlivým úřadům, ať už se jedná o komunikaci s jednotlivými odbory, finančním úřadem nebo správou sociálního zabezpečení aj., kdy v případě dodržení předepsaných formátů odesílaných dokumentů, není nutnost použití elektronického podpisu.

S využitím datových schránek jsou spojeny i určité nevýhody, které uživatelé spatřují především v nutnosti alespoň částečné znalosti informačních technologií a procesu systému datových schránek, v povinnosti pracovat s elektronickými dokumenty a v možnosti připojení k internetu. Časté debaty jsou vedeny ohledně fikce doručení, ke které dochází po 10 dnech doručení dokumentu do datové schránky, načež tyto listiny nabudou právní moci a stanou se vykonatelnými. Opodstatněným důvodem nevyužití datové schránky je také nutnost subjektu mít sídlo na území České republiky.⁶¹ Nevýhodou datových schránek jsou také poplatky za odeslání datových zpráv při vzájemné korespondenci mezi soukromoprávními subjekty. V rámci resortů je

---

⁶¹ *Výhody a nevýhody datových schránek* [online]. 2010 [cit. 2012-04-20]. Dostupné z WWW: <<http://www.datoveschranky.eu/informace-o-datovych-schrankach/informace/vyhody-a-nevyhody-datove-schranky>>.

problémem zajištění potřebných tiskáren, tonerů, softwaru a elektronických certifikátů, nutných ke konverzi doručovaných dokumentů. I když úřady využíváním datových schránek snížily své náklady na poštovním, současně zaznamenaly větší výdaje v oblasti tisku, nejen z důvodu nutnosti konverze dokumentů do písemné podoby dle zákona o archivnictví a spisové službě, ale také z tisku běžných spisů, což má za důsledek zvýšení listin v papírové podobě.⁶²

S výše uvedenou problematikou také souvisí výdaje za zprostředkování těchto služeb. Cena datové zprávy se odvíjí od počtu odeslaných dokumentů a v současné době hradí stát České pošty, jako provozovatele, za jednu odeslanou datovou zprávu 14 Kč. Navíc dle smlouvy uzavřené s Ministerstvem vnitra náleží provozovateli měsíční odměna za provozování systému ve výši 15 mil. Kč. Cena za odeslanou zprávu klesá až v okamžiku prvního dne následujícího kalendářního čtvrtletí po měsíci, v němž je limit provedených transakcí překročen. Tímto se zvyšují výdaje ze státního rozpočtu a výhodnost v daném okamžiku je pouze na straně provozovatele. Dle dosavadních údajů počtu odeslaných datových zpráv je možné odhadem vyčíslit náklady spojené s provozem informačního systému (viz Tab. 6). Celkové dosavadní náklady činí 1,3 mld. Kč a připočteme-li navíc paušální poplatek za dobu provozu, dostáváme se na částku 1,8 mld. Kč. Vyvstává však otázka, kolik nakonec stojí jedna datová zpráva. Budeme-li vycházet z celkových nákladů **1,8 mld. Kč** na provoz a celkového objemu odeslaných zpráv **78,5 mil.**, vychází cena jedné datové zprávy na **22,93 Kč**.

„Tab. 6: Náklady na provoz datových zpráv ke dni 20.4.2012“⁶³

Počet odeslaných datových zpráv	Cena za zprávu (včetně DPH)	Náklady
0 - 33 mil.	18,05 Kč	595,6 mil Kč
33 - 66 mil.	16,03 Kč	529,1 mil Kč
66 - 79 mil.*	14,02 Kč	182,3 mil Kč

Měsíční "paušál" za provoz	Doba provozu k 1.4.2012 (v měsících)	Náklady
15 mil. Kč	33	495 mil Kč

*počet odeslaných datových zpráv ke dni 20.4.2012 je 78 535 233

⁶²DOLEJŠ, R. Průsvih zvaný datové schránky. *Ekonom* [online]. 7.10.2010 [cit. 2012-04-20]. Dostupné z WWW: <<http://ekonom.ihned.cz/c1-46884130-prusvih-zvany-datove-schranky>>. ISSN 1213-7693.

⁶³Datové schránky po 2 letech. *eGov* [online]. 2011 [cit. 2012-04-20]. Dostupné z WWW: <http://egov.cz/index.php?option=com_content&view=article&id=258:datove-schranky-po-2-letech-provozni-naklady-pes-12-miliardy&catid=9:datove-schranky&Itemid=3>. ISSN 1804-7475.

Z výše uvedeného lze konstatovat, že stát ušetří miliony korun při každém poklesu ceny jedné datové zprávy, na straně druhé však vynakládá nemalé prostředky na provoz informačního systému, což v konečném důsledku cenu datové zprávy navyšuje.

6.2 Rozbor využití datových schránek

Abychom nezdůrazňovali pouze nedostatky systému datových schránek, je nutné celkově zhodnotit míru využití tohoto systému dle počtu samotných uživatelů. Jsou občané, kteří tento způsob komunikace odmítají a raději volí korespondenční cestu formou poštovní zásilky nebo osobní návštěvy na úřadu, naopak jsou tací, kteří tento nový způsob komunikace vřele vítají. Proto na základě následujících statistik, které se vztahují k dané problematice, bude objasněna četnost využití datových schránek od zahájení jejich provozu do současnosti. Vzhledem k tomu, že nikde nejsou evidovány podrobnější zápisy o jednotlivých transakcích v souvislosti s datovými zprávami, byl formou e-mailu osloven ředitel odboru centrálních informačních systémů Ministerstva vnitra, zda by nemohl tyto potřebné údaje poskytnout. Bohužel dané statistiky neeviduje a po odkazu na kompetentní osobu, která se k tomuto požadavku nevyjádřila, byly nakonec využity údaje z externího zdroje, konkrétně provozovatele systému - České pošty. Níže uvedené statistické údaje jsou zpracovány vlastním sestavením tabulek od roku 2009 do roku 2012 z podkladů tiskových zpráv.⁶⁴

- **Rok 2009**

Ke dni 11. října 2009 je aktivováno 45 492 datových schránek, z toho 4 896 fyzických osob, 1 450 právnických osob, 600 orgánů veřejné moci a 38 546 právnických osob. Po spuštění ostrého provozu datových schránek je evidován jejich značný nárůst a taktéž zvýšený počet odeslaných datových zpráv. K 1. 11. 2009 je celkem 360 225 aktivních datových schránek, z toho 7 582 fyzických osob, 2 604 podnikajících fyzických osob, 7 654 orgánů veřejné moci a největší nárůst zaznamenaly datové schránky právnických osob, kterých je z celkového počtu aktivováno 342 115,

---

⁶⁴*Tiskové zprávy* [online]. 2009-2012 [cit. 2012-04-20]. Dostupné z WWW: <<http://www.ceskaposta.cz/scripts/detail.php?pgid=70>>.

což oproti říjnu 2009 dokazuje, že subjekty mající povinnost ze zákona využívat datovou schránku, vyčkávali až do doby spuštění ostrého provozu, kdy se jim schránka zaktivovala automaticky. Ke konci roku počet odeslaných datových zpráv dosáhl 2 mil. hranice. Jak je uvedeno v tiskové zprávě *„dle dosavadních statistik, většina uživatelů nemá s obsluhou datových schránek problémy a procento doručování fikcí nepřekračuje 6 %, což je srovnatelné s doručováním fikcí u listovních zásilek. Denně projde systémem přes 80 tis. datových zpráv a tento počet se blíží počtu doporučených zásilek, které Česká pošta doručovala mezi orgány veřejné moci a právníckými osobami ještě před spuštěním tohoto projektu. Pro uživatele činí úspora 50 mil. Kč, které by jinak zaplatili za doporučený dopis.“*⁶⁵

„Tab. 7: Celkový počet aktivovaných a odeslaných datových zpráv v roce 2009“⁶⁶

2009	11.10.	1.11.	26.11.	15.12.
aktivované DS	110 284	360 225	neuveдено	neuveдено
odeslané DZ	neuveдено	90 101	1 000 000	2 000 000

- **Rok 2010**

Již v dubnu roku 2010 bylo odesláno 10 mil. datových zpráv, přičemž denně jich uživatelé odeslali kolem 110 tis. a fikce doručení nepřekračovala 4 % tj. v porovnání s předcházejícím rokem o 2 % méně, což dokazuje aktivní využívání datových schránek uživateli. Pokud bychom porovnávali cenu jedné datové zprávy, která v tomto období byla 15 Kč bez DPH s doporučenou zásilkou v ceně 20 Kč, byla by finanční úspora v tomto období 200 mil. Kč ve prospěch uživatelů a v rámci státu kolem 50 mil. Kč. Počet aktivovaných datových schránek vzrostl do konce roku o dalších 21 tis. a počet odeslaných datových zpráv se od dubna ztrojnásobil (viz Tab. 8). Jak uvádí ředitelka České pošty *„pro Českou poštu je důležité, že se stala provozovatelem systému. I v době elektronické komunikace, kdy povolna mizí listovní zásilky, zprostředkovává doručování informací, což je konečně její tradiční poslání. Provozní stránku systému*

⁶⁵Uživatelé již odeslali dva milióny datových zpráv [online]. 2009 [cit. 2012-04-20]. Dostupné z WWW: <<http://www.ceskaposta.cz/cz/aktualne/tiskove-zpravy/2009/uzivatele-uz-odeslali-dva-miliony-datovych-zprav-id29005>>.

⁶⁶Vlastní sestavení

*Pošta zabezpečila v rekordně krátkém čase a provozuje ho bezchybně. To jen potvrzuje skutečnost, že Pošta je pro stát důvěryhodným a spolehlivým partnerem.*⁶⁷

„Tab. 8: Celkový počet aktivovaných a odeslaných datových zpráv v roce 2010“⁶⁸

2010	23.4.	28.6.	29.11.	20.12.
aktivované DS	380 246	387 635	398 950	401 012
odeslané DZ	10 000 000	15 238 640	27 696 384	29 584 762

- **Rok 2011**

Počátkem roku 2011 byly provozovatelem datových schránek předloženy statistiky o počtu jednotlivých operací v datových schránkách. Ke dni 6. 2. 2011 bylo celkem 405 993 zpřístupněných datových schránek, z toho 18 040 fyzických osob, 10 741 podnikajících fyz. osob, 7 676 orgánů veřejné moci a 369 536 právnických osob. Navíc byl spuštěn testovací portál systému datových schránek, ve kterém si budoucí uživatel může vyzkoušet jednotlivé operace s datovými zprávami, na základě čehož je očekáván vyšší zájem občanů o tento nový způsob doručování.

Ve stejném období byl také vyhodnocen počet odeslaných datových zpráv, jejichž celkový počet ke dni 6. 2. 2011 vzrostl o další 4 mil. oproti roku 2010, přičemž orgány veřejné moci k tomuto datu odeslali 21 619 924 zpráv, fyzické a podnikající fyz. osoby 192 697, notáři 442 735 a právnické osoby 1 632 899. Úspěšnost doručení byla 96,7 % tzn., že fikce se snížila na 3,3 %. Nárůst počtu odeslaných zpráv také ovlivnilo cenu za jednu datovou zprávu, jejíž cena klesla na 13,36 Kč bez DPH.

Během srpna systémem datových schránek prošlo již 50 mil. zpráv, což naznačuje zdárný vývoj tohoto projektu, díky němuž ušetřili uživatelé celkově přes 500 mil. Kč. Měsíčně se počet odeslaných datových zpráv pohybuje kolem 3 mil. tj. přibližně 130 tis. zpráv denně a fikce doručení za půl roku klesla o 0,3 %. Spokojenost s dosavadním průběhem projektu vyjádřil i náměstek ministra vnitra pro strategie a programové řízení Pavel Kryštof, který uvedl, že „*absolutní počet odeslaných zpráv*

⁶⁷ *Datové schránky slaví půl roku ostrého provozu* [online]. 2010 [cit. 2012-04-20]. Dostupné z WWW: <<http://www.ceskaposta.cz/cz/aktualne/tiskove-zpravy/2010/datove-schranky-slavi-pul-roku-ostreho-provozu-id30226/>>.

⁶⁸ Vlastní sestavení

spolu s téměř maximálním počtem zpráv aktivně vyzvednutých dokazuje, že naprostá většina uživatelů nemá s jejich obsluhou problémy, schránky pravidelně využívá a šetří tak svůj čas i peníze.⁶⁹

„Tab. 9: Celkový počet aktivovaných a odeslaných datových zpráv v roce 2011“⁷⁰

2011	6.2.	7.6.	29.7.	21.9.
aktivované DS	405 993	neuveďeno	neuveďeno	430 000
odeslané DZ	33 646 800	46 000 000	50 000 000	55 000 000

- **Rok 2012**

Od spuštění ostrého provozu datových schránek bylo k 5. 1. 2012 celkově odesláno 66 mil. datových zpráv, což opětně ovlivnilo její cenu, která se od 1. 4. 2012 snížila na 11,68 Kč bez DPH, což je od doby startu tohoto projektu o 3,36 Kč méně. Pro stát tato úprava ceny znamená úsporu v měsíčně vyplácených odměnách provozovateli systému, ve výši 3,36 mil. Kč ve srovnání s rokem 2009. Vzhledem k tomu, že fyzické osoby, podnikatelé a firmy neplatí za odesílání datových zpráv orgánům veřejné moci, ušetřili formou této korespondence přes 600 mil. Kč. K 20. 4. 2012 bylo od zahájení systému datových schránek celkově odesláno 78 535 233 datových zpráv a aktivováno 463 706 datových schránek, kterými denně uživatelé odešlou kolem 150 tis. datových zpráv a úspěšnost doručení občanům je 97,2 %, což je o 6 % více, než v roce 2009.⁷¹

„Tab. 10: Celkový počet aktivovaných a odeslaných datových zpráv v roce 2012“⁷²

2012	5.1.	26.2.	20.4.
aktivované DS	439 000	458 613	463 706
odeslané DZ	66 000 000	72 108 328	78 535 233

⁶⁹ Uživatelé odeslali 50 mil. datových zpráv [online]. 2011 [cit. 2012-04-21]. Dostupné z WWW: <<http://www.ceskaposta.cz/cz/aktualne/tiskove-zpravy/2011/uzivatele-odeslali-50-milionu-datovych-zprav--usetrili-tak-pres-500-milionu-korun-id34461/>>.

⁷⁰ Vlastní sestavení

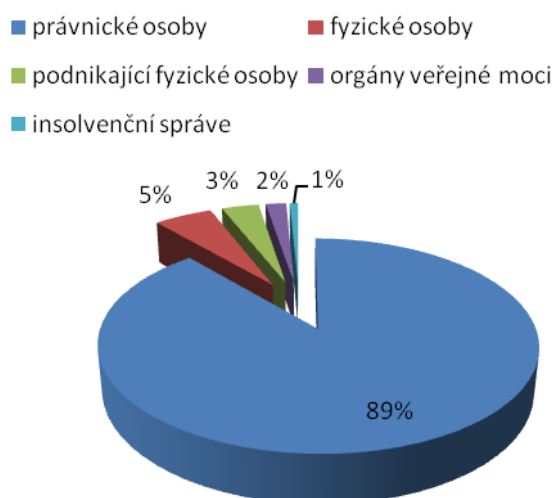
⁷¹ Cena za datovu zprávu opět klesne [online]. 2012 [cit. 2012-04-21]. Dostupné z WWW: <<http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/datove-schranky/cena-za-datovou-zpravu-opet-klesne/1001772/63005/>>.

⁷² Vlastní sestavení

Z výše uvedených statistik za rok 2009 – 2012 lze konstatovat, že datové schránky jsou nejvíce využívány občany mající tuto povinnost ze zákona. Pro vyjádření podílu jednotlivých uživatelů, jsou využita data ze zprávy⁷³ z konference *Internet ve státní správě a samosprávě* (ISSS), kde bylo prezentováno, že od zahájení projektu do 31. 3. 2012 je celkem aktivních 461 693 datových schránek, z toho 91% (418 372) zřízených zákonem a 9% (43591) na žádost.

Z celkového počtu aktivních datových schránek, jich nejvíce připadá na právnické osoby (89 %), fyzické osoby (5 %), podnikající fyzické osoby (3 %), orgány veřejné moci (2 %) a insolvenční správce (1 %) – (viz Graf 2). Důležité je podotknout, že celkem je registrovaných 780 285 datových schránek, ale ve skutečnosti jich je 57 % aktivovaných v důsledku toho, že jednu datovou schránku může spravovat více uživatelů tj. oprávněných nebo jen pověřených osob.

„Graf 2: Podíl subjektů využívajících datovou schránku k 31. 3. 2012“⁷⁴

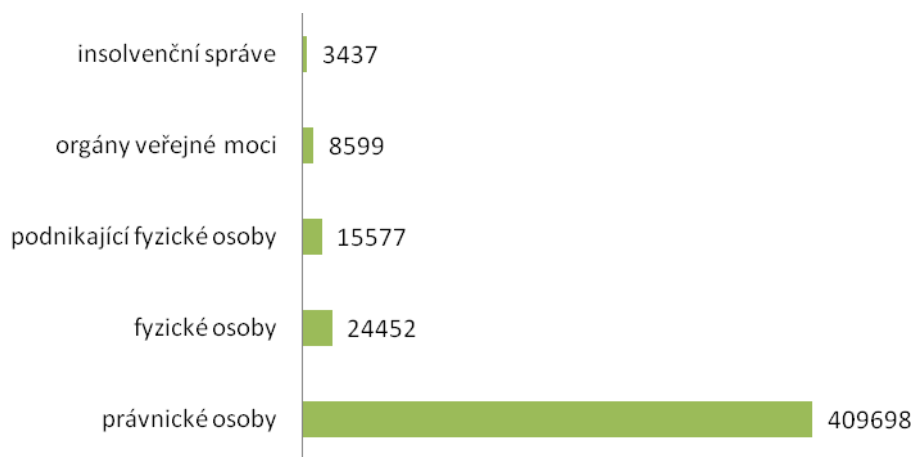

Počet jednotlivých uživatelů k 31. 3. 2012 je z celkového počtu aktivovaných datových schránek – 409 698 právnických osob, 24 5452 fyzických osob, 15 577 podnikajících fyzických osob, 8 599 orgánů veřejné moci a 3 437 insolvenčních správců (viz Graf 3).

⁷³ *Konferenční zpráva* [online]. 2012 [cit. 2012-04-21]. Dostupné z WWW: <http://www.iss.cz/archiv/2012/download/prezentace/smolik_posta.pdf>.

⁷⁴ Vlastní sestavení

„Graf 3: Počet aktivovaných datových schránek k 31. 3. 2012“⁷⁵

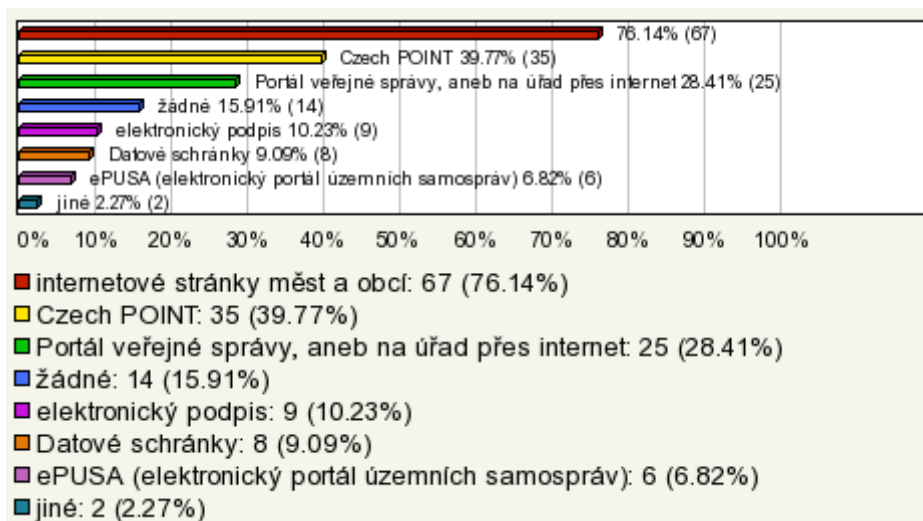
6.3 Porovnání s ostatními komunikačními kanály

Pro celkové vyhodnocení je důležité uvést, které způsoby komunikace jsou občany při jednání s úřady nejvíce preferovány a z jakého důvodu. Zajímavé statistické údaje přináší výzkum zaměřený na *eGovernment a jeho využití v praxi*, realizovaný v období 22. 02. 2012 - 04. 03. 2012, jehož se zúčastnilo 163 respondentů starších 16-ti let, který vypovídá o tom, že nejčastější způsob kontaktu s orgány veřejné moci uvádí 68 % respondentů formou osobní návštěvy, 25 % elektronickou komunikací (e-mail, Czech POINT, e-podatelna) a 7 % by zvolilo kontakt s úřadem telefonicky. Se stylem jednání úředníků je spokojeno kolem 27 % respondentů, 58 % neví a zbytek je spíše nespokojen. Na otázku, zda se někdy setkali s pojmem eGovernment, odpovídá 54 % kladně a místo, kde se s tímto pojmem seznámili poprvé, uvádí nejčastěji odbornou přednášku, naopak nejmenší zastoupení má úřad a odborný tisk. Nejčastěji využívanými službami eGovernmentu jsou internetové stránky měst a obcí, pak následují služby kontaktního místa Czech POINT a pouze 9 % respondentů využívá datové schránky (viz Graf 4). Na otázku, zda znají službu datové schránky, překvapivě 81 % odpovědělo kladně, přičemž z celkového počtu respondentů jí aktivně využívá pouze 13% a z toho 8% ze zákona. Důvody, proč si datovou schránku pořídili, jsou u všech jednoznačné, především z hlediska úspory času a zamezení nutnosti chodit na poštu.⁷⁶

⁷⁵ Vlastní sestavení

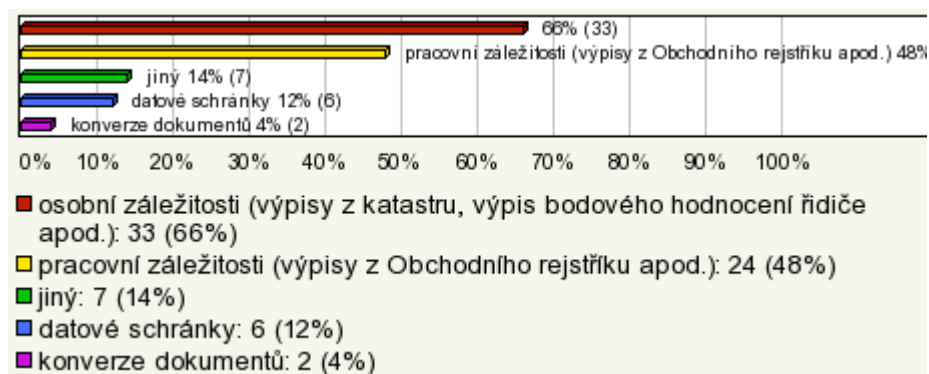
⁷⁶ *eGovernment a jeho aplikace v praxi* [online]. 2012 [cit. 2012-04-22]. Dostupné z WWW: <<http://www.vyplnto.cz/realizovane-pruzkumy/e-government-a-jeho-aplikace/>>.

„Graf 4: Využití služeb eGovernmentu“⁷⁷

Nejčastějším důvodem, proč občané využívají služeb eGovernmentu, jsou uvedeny osobní záležitosti a častým důvodem jsou také pracovní záležitosti.

„Graf 5: Nejčastější důvody využití služeb eGovernmentu“⁷⁸

Pro většinu respondentů jsou služby eGovernmentu přínosné hlavně z hlediska úspory času, možnosti využití internetu k vyřízení potřebných záležitostí a v pohodlí, díky velkému počtu kontaktních míst Czech POINT. Zároveň však 86 % respondentů uvádí, že služby eGovernmentu využívají v nízké míře jen z důvodu neinformovanosti o jejich veškerých výhodách a výše stanovených poplatcích za dané služby.

⁷⁷eGovernment a jeho aplikace v praxi [online]. 2012 [cit. 2012-04-22]. Dostupné z WWW: <<http://www.vyplnto.cz/realizovane-pruzkumy/e-government-a-jeho-aplikace/>>.

⁷⁸eGovernment a jeho aplikace v praxi [online]. 2012 [cit. 2012-04-22]. Dostupné z WWW: <<http://www.vyplnto.cz/realizovane-pruzkumy/e-government-a-jeho-aplikace/>>.

Závěr

Způsob komunikace občana s institucemi veřejné správy závisí na zdárném vývoji eGovernmentu prostřednictvím nových informačních technologií a na kvalitě poskytovaných služeb. Poskytování informací občanům je jednou z nejdůležitějších služeb veřejné správy, proto je nutné vytvářet projekty, které budou pro všechny subjekty efektivní a hospodárné, a které budou moci využít všichni občané. V současnosti se rozvoj eGovernmentu nejvíce soustřeďuje na projekt základních registrů, datových schránek, Czech POINT a komunikační infrastruktury veřejné správy, které svým propojením mají zlepšit spolupráci orgánů veřejné moci, usnadnit občanům a podnikatelům jednání s úřady a učinit veřejnou správu transparentní a méně nákladnou.

Stále více občanů dnes komunikuje elektronickým způsobem, ale ve vztahu k veřejné správě raději využívají *zastaralé* způsoby komunikace. Často to bývá způsobeno neinformovaností o jednotlivých komunikačních kanálech, které občané mohou využít a také v dosavadní nejednotnosti komunikační infrastruktury a nepropojenosti jednotlivých registrů, což má za následek, že občan je stejně nucen navštívit úřad osobně. Z toho důvodu byl vytvořen projekt základních registrů, který zajistí postupnou propojenost všech agend a informačních zdrojů veřejné správy. Vzhledem k tomu, že základní registry budou spuštěny až v červenci tohoto roku, není možné vyhodnotit, zda se staly pro občany přínosem a splnily veškerá očekávání.

Projekt systému datových schránek přinesl nový způsob doručování mezi občany a institucemi veřejné správy a na základě všech zjištěných informací je zřejmé, že projekt datových schránek plní svůj účel především v komunikaci mezi orgány veřejné moci a subjekty, které mají tuto povinnost ze zákona. Jak ukazují statistiky, z celkového počtu datových schránek je sice zastoupení fyzických osob hned na druhé příčce po právnických osobách, ale vezmeme-li v úvahu, kolik obyvatel má Česká republika, je dosavadní počet těchto uživatelů zcela mizivý. Vzhledem k tomu, že datovou schránku lze využít i ke komunikaci mezi jednotlivými subjekty, jsou hlavním kritériem pro uživatele poplatky za tuto korespondenční službu. Z tohoto důvodu raději volí cestu klasické elektronické komunikace, poštovní zásilky nebo osobní návštěvy na úřadu.

Datové schránky, od začátku jejich provozu, přinesly úsporu uživatelům přibližně 600 mil. Kč, ale vzhledem k tomu, že stát platí provozovateli za každou odeslanou datovou zprávu a navíc měsíční odměnu za provoz systému, tak úspora na straně státu není až taková, jaká se očekávala implementací tohoto projektu. Lze pouze konstatovat, že čím vyšší počet odeslaných zpráv, tím nižší výdaje ze státního rozpočtu.

Důležité pro elektronizaci veřejné správy je vytvoření jednotného systému přístupu ke službám veřejné správy, úprava webových informačních portálů a podpora rozvoje dalších kontaktních míst Czech POINT. Je nutné nadále rozvíjet elektronickou výměnu dat, jako poskytuje systém datových schránek a podporovat občany k využívání nových bezpečnějších komunikačních kanálů.

Pokud bychom srovnali vývoj eGovernmentu v České republice oproti ostatním zemím EU, tak nejlépe jsou na tom severské země, ovšem v případě datových schránek lze konstatovat, že po stránce legislativní a technické je na tom Česká republika nejlépe. Do budoucna lze tedy snad předpokládat, že na základě využití nových technologií a systémů nebudou úřady obíhat občané, ale elektronické dokumenty.

Seznam použitých zdrojů

Literární zdroje

1. BOSÁKOVÁ, D., et al. *Elektronický podpis*. Olomouc : Anag, 2002. 141 s. ISBN 80-7263-125-X.
2. BRŮNA, M., et al. *Veřejná správa v České republice*. 2. přeprac. vyd. Praha : Ministerstvo vnitra ČR, 2005. 120 s. ISBN 80-239-4709-5.
3. BUDIŠ, P. *Elektronický podpis a jeho aplikace v praxi*. Olomouc : Anag, 2008. 157 s. ISBN 978-80-7263-465-1.
4. De VITO, J. A. *Základy mezilidské komunikace*. Praha : Grada, 2001, 420 s. ISBN 80-7169-988-8.
5. ERKENER, J. *Základy komunikace*. České Budějovice : Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2004. 65 s. ISBN 80-86708-2-0.
6. MUSIL, J. *Elektronická média v informační společnosti*. Praha : Votobia, 2003. 261 s. ISBN 80-7220-157-3.
7. RYBKA, M., MALÝ, O. *Jak komunikovat elektronicky*. Praha : Grada, 2002. 92 s. ISBN 80-247-0208-8.
8. SMEJKAL, V. *Informační systémy veřejné správy ČR*. Praha : Oeconomica, 2003. 122 s. ISBN 80-245-0533-9.
9. ŠTĚDRŮŇ, B., et al. *Právní aspekty e-governmentu v České republice*. Praha : Linde, 2011. 200 s. ISBN 978-80-7201-855-0.
10. ŠTĚDRŮŇ, B., LUDVÍK, M. *Právo v informačních technologiích*. Kralice na Hané : Computer Media s. r. o., 2008. 132 s. ISBN 978-80-86686-36-3.
11. ŠTĚDRŮŇ, B. *Úvod do eGovernmentu*. Praha : Úřad vlády ČR, 2007. 172 s. ISBN 978-80-87041-25-3.
12. TAPSCOTT, D. *Digitální ekonomika*. Přeložil David KRÁSENSKÝ. Praha : Computer Press, 1998, © 1999. 350 s. ISBN 80-7226-176-2.
13. VYMĚTAL, J. *Průvodce úspěšnou komunikací*. Praha : Grada, 2008. 328 s. ISBN 978-80-247-2614-4.

Elektronické zdroje

1. *Certifikát* [online]. 2011 [cit. 2012-04-18]. Dostupné z WWW: <<http://www.tsoft.cz/certifikat>>.
2. Česká pošta, s. p. Česká pošta nabízí vylepšený bezpečný klíč k datové schránce. *Egovernment* [online]. 2010 č. 4 [cit. 2012-04-18]. Dostupné z WWW: <http://www.egovernment.cz/archiv/PDF%204-10/10.pdf>>. ISSN 1801-9420.
3. Česká pošta, s. p. *Datové schránky* [online]. 2011 [cit. 2012-04-12]. Dostupné z WWW: <<http://www.ceskaposta.cz/cz/sluzby/czech-point/datove-schranky/datove-schranky-id28395/>>.
4. Česká pošta, s. p. *Datové schránky právnické osoby* [online]. 2009 [cit. 2012-04-13]. Dostupné z WWW: <<http://cposta.info/datove-schranky/>>.
5. Česká pošta, s. p. *Datové schránky slaví půl roku ostrého provozu* [online]. 2010 [cit. 2012-04-20]. Dostupné z WWW: <<http://www.ceskaposta.cz/cz/aktualne/tiskove-zpravy/2010/datove-schranky-slavi-pul-roku-ostreho-provozu-id30226/>>.
6. Česká pošta, s. p. *Tiskové zprávy* [online]. 2009-2012 [cit. 2012-04-20]. Dostupné z WWW: <<http://www.ceskaposta.cz/scripts/detail.php?pgid=70>>.
7. Česká pošta, s. p. Třetí autentizační metoda. *Egovernment* [online]. 2011, č. 2 [cit. 2012-04-18]. Dostupné z WWW: <<http://www.egovernment.cz/archiv/PDF%202-11/10.pdf>>. ISSN 1801-9420.
8. Česká pošta, s. p. *Uživatelé již odeslali dva milióny datových zpráv* [online]. 2009 [cit. 2012-04-20]. Dostupné z WWW: <<http://www.ceskaposta.cz/cz/aktualne/tiskove-zpravy/2009/uzivatele-uz-odeslali-dva-miliony-datovych-zprav-id29005/>>.
9. Česká pošta, s. p. *Uživatelé odeslali 50 mil. datových zpráv* [online]. 2011 [cit. 2012-04-21]. Dostupné z WWW: <<http://www.ceskaposta.cz/cz/aktualne/tiskove-zpravy/2011/uzivatele-odeslali-50-milionu-datovych-zprav--usetrili-tak-pres-500-milionu-korun-id34461/>>.
10. Český statistický úřad. *Informační technologie v domácnostech a mezi jednotlivci* [online]. 2005-2010, poslední aktualizace 24. 1. 2012 [cit. 2012-01-12]. Dostupné z WWW: <http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/domacnosti_a_jednotlivci>.

11. Český statistický úřad. *Přehled využití internetu v domácnostech* [online]. 2011 [cit. 2012-01-16] Dostupné z WWW: <http://www.czso.cz/csu/tz.nsf/i/prezentacez_tk_internet_v_ceskych_domacnostech/csu_tk_internet>.
12. *Datové schránky* [online]. 2010 [cit. 2012-04-10]. Dostupné z WWW: <<http://www.datoveschranky.eu>>.
13. *Datové schránky : Bezpečnost* [online]. 2011 [cit. 2012-04-17]. Dostupné z WWW: <<http://www.datoveschranky.info/cz/dulezite-informace/bezpecnost-id34682/>>.
14. *Datové schránky po 2 letech. eGov* [online]. 2011 [cit. 2012-04-20]. Dostupné z WWW: <http://egov.cz/index.php?option=com_content&view=article&id=258:datove-schranky-po-2-letech-provozni-naklady-pes-12-miliardy&catid=9:datove-schranky&Itemid=3>. ISSN 1804-7475.
15. *Datové schránky : Poštovní datová zpráva* [online]. 2012 [cit. 2012-04-15]. Dostupné z WWW: <<http://www.datoveschranky.info/cz/aditivni-sluzby/postovni-datova-zprava-id34587/>>.
16. DOLEJŠ, R. Průšvih zvaný datové schránky. *Ekonom* [online]. 7.10.2010 [cit. 2012-04-20]. Dostupné z WWW: <<http://ekonom.ihned.cz/c1-46884130-prusvih-zvany-datove-schranky>>. ISSN 1213-7693.
17. *eGovernment a jeho aplikace v praxi* [online]. 2012 [cit. 2012-04-22]. Dostupné z WWW: <<http://www.vyplnto.cz/realizovane-pruzkumy/e-government-a-jeho-aplikace/>>.
18. JIRKOVSKÝ, M. Datové schránky. *Egovernment* [online]. 2008, č. 4 [cit. 2012-04-13]. Dostupné z WWW: <<http://www.egovernment.cz/archiv/PDF%204-08/3.pdf>>. ISSN 1801-9420.
19. *Komunikační strategie* [online]. 2008 [cit. 2012-02-06]. Dostupné z WWW: <<http://komunikujici-mesto.cz/index1.php?ukaz=000-016>>.
20. *Koncepce budování informačního systému veřejné správy. Veřejná správa* [online]. 2008, č. 40 [cit. 2012-03-25]. Dostupné z WWW: <<http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/casopisy/s/2000/0040/40pril.html>>. ISSN 1213-6581.
21. *Konfereční zpráva* [online]. 2012 [cit. 2012-04-21]. Dostupné z WWW: <http://www.issc.cz/archiv/2012/download/prezentace/smolik_posta.pdf>.

22. Ministerstvo vnitra České republiky. *Aktuální statistiky Czech POINT* [online]. 2012 [cit. 2012-03-28]. Dostupné z WWW: <<http://www.czechpoint.cz/web/?q=node/488>>.
23. Ministerstvo vnitra České republiky. *Cena za datovou zprávu opět klesne* [online]. 2012 [cit. 2012-04-21]. Dostupné z WWW: <<http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/datove-schranky/cena-za-datovou-zpravu-opet-klesne/1001772/63005/>>.
24. Ministerstvo vnitra České republiky. *Czech POINT@office* [online]. 2012 [cit. 2012-03-28]. Dostupné z WWW: <<http://www.czechpoint.cz/web/?q=node/380>>.
25. Ministerstvo vnitra České republiky. *eGon a Claudie symboly eGovernmentu* [online]. 2010 [cit. 2012-03-25] Dostupné z WWW: <<http://www.mvcr.cz/clanek/egon-jako-symbol-egovernmentu-moderniho-pratelskeho-a-efektivniho-uradu-252052.aspx>>.
26. Ministerstvo vnitra České republiky. *Základní registry veřejné správy* [online]. 2012 [cit. 2012-04-02]. Dostupné z WWW: <<http://www.mvcr.cz/clanek/zakladni-registry-verejne-spravy.aspx>>.
27. PETERKA, J. Datové schránky : Jak funguje zasílání faktur? *Lupa* [online]. 2010 [cit. 2012-04-10]. Dostupné z WWW: <<http://www.lupa.cz/clanky/datove-schranky-jak-funguje-zasilani-faktur>>. ISSN 1213-0702.
28. *Poštovní datová zpráva* [online]. 2010 [cit. 2012-04-15]. Dostupné z WWW: <<http://www.postovnidatovazprava.cz/index.html/>>.
29. PROCHÁZKOVÁ, M. Datové schránky soukromí neochrání. Policie poslala citlivé údaje jinam. *iDNES* [online zpravodaj]. 22.1.2010 [cit. 2012-04-13]. Dostupné z WWW: <http://zpravy.idnes.cz/datove-schranky-soukromi-neochrani-policie-poslala-citlive-udaje-jinam-1nu-domaci.aspx?c=A100122_101746_domaci_taj>.
30. SMEJKAL, V. Datové schránky nastupují. *Právní rádce* [online]. 2009, č. 7 [cit. 2012-04-10]. Dostupné z WWW: <<http://pravnicaradce.ihned.cz/c1-37865170-datove-schranky-nastupuji>>. ISSN 1213-7693.
31. *Základní registry* [online]. 2012 [cit. 2012-04-02]. Dostupné z WWW: <<http://www.pojistenec.cz/zakladni-registry.htm>>.

32. *Výhody a nevýhody datových schránek* [online]. 2010 [cit. 2012-04-20]. Dostupné z WWW: <<http://www.datoveschranky.eu/informace-o-datovych-schrankach/zaver-teorie/vyhody-a-nevyhody-datovych-schranek>>.

Legislativní dokumenty

1. ČESKO. Zákon č. 227/2000 Sb. o elektronickém podpisu a o změně některých dalších zákonů (zákon o elektronickém podpisu). In *Sbírka zákonů, Česká republika*. [online]. 2000, částka 68, s. 3290-3297. Dostupné z WWW: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=227/2000&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy>.
2. ČESKO. Zákon č. 300/2008 Sb. o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů (zákon o eGovernmentu). In *Sbírka zákonů, Česká republika*. [online]. 2008, částka 98, s. 4491-4500. Dostupné z WWW: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=300/2008&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy>.
3. ČESKO. Zákon č. 499/2004 Sb. o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů (spisový zákon). In *Sbírka zákonů, Česká republika*. [online]. 2004, částka 173, s. 9742-9780. Dostupné z WWW: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=499/2004&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy>.

Seznam tabulek, grafů a obrázků

Seznam tabulek

Tab 1 - Počet uživatelů osobního počítače domácnostech.....	12
Tab 2 – Počet vydaných výstupu na všech Czech POINT k 1. 4. 2012.....	33
Tab 3 – Cena za odeslanou datovou zprávu dle počtu provedených transakcí.....	37
Tab 4 – Poplatek za odeslání datové zprávy ke dni 15. 4. 2012.....	39
Tab 5 – Měsíční paušální poplatek za využívání služby PDZ.....	40
Tab 6 – Náklady na provoz datových zpráv ke dni 20. 4. 2012.....	53
Tab 7 – Celkový počet aktivovaných a odeslaných datových zpráv v roce 2009.....	54
Tab 8 – Celkový počet aktivovaných a odeslaných datových zpráv v roce 2010.....	55
Tab 9 - Celkový počet aktivovaných a odeslaných datových zpráv v roce 2011.....	56
Tab 10- Celkový počet aktivovaných a odeslaných datových zpráv v roce 2012.....	57

Seznam grafů

Graf 1 - Přehled využití internetu v domácnostech.....	14
Graf 2 - Podíl subjektů využívajících datovou schránku k 31. 3. 2012.....	58
Graf 3 - Počet aktivovaných datových schránek k 31. 3. 2012.....	58
Graf 4 - Využití služeb eGovernmentu.....	62
Graf 5 - Nejčastější důvody využití služeb eGovernmentu.....	62

Seznam obrázků

Obr 1 - Vztahy základních registrů.....	29
Obr 2 – Proces datových schránek.....	51